

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg for 2015

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning	1
1.1 Styrelseschefens forord	1
1.2 Det Rådgivende Praksisudvalg	3
1.3 Formålet med årsredegørelsen	4
2 Behandlingen af klager over kommunale afgørelser	5
2.1 Udvikling i perioden 2011-2015	6
3 Det praksiskoordinerende arbejde	13
3.1 Praksisudvalgets drøftelser i 2015	13
3.2 Principafgørelser	14
3.3 Praksisundersøgelser	15
3.4 Formidlingsaktiviteter	21
3.5 Betalingskurser	22
3.6 Nyt fra Ankestyrelsen	23
3.7 Nøgletal og benchmarking af kommunerne	23
4 Tema: Arbejdet med kvaliteten i Ankestyrelsens afgørelser	24
4.1 Kvaliteten i afgørelserne er vigtig	24
4.2 Sager behandlet af Folketingets Ombudsmand	26
5 Tema: Højesteretsdom af 10. september 2015 om ophør af udbetaling af sygedagpenge	27
6 Udvalgte temaer på de mødebehandlede sager	29
6.1 Beskikkede medvirker i behandling af op til 1.200 sager	29
6.2 Mødebehandlede sager på beskæftigelsesområdet	29
6.3 Mødebehandlede sager på det kommunale børneområde	31
6.4 Mødebehandlede sager på det sociale område – hjælp til sygebehandling	32
7 Udvalgte principielle afgørelser i 2015	33
7.1 Offentliggjorte principafgørelser i 2015	33
Bilag 1 Oversigt over realitetsbehandlede sager i 2015	41
Bilag 2 Principielle afgørelser i 2015 på beskæftigelses- og socialområdet samt det kommunale børneområde	50

1 Indledning

1.1 Styrelseschefens forord

Dette er den anden årlige redegørelse, Ankestyrelsen udarbejder til Det Rådgivende Praksisudvalg om sagsbehandlingen af klagesager på det kommunale område. Redegørelsen indeholder både statistik og en række eksempler på de spørgsmål, vi har arbejdet med i det forløbne år:

Skal en ung udviklingshæmmet have førtidspension? Kan borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer have ret til at modtage socialpædagogisk støtte – også under kortere ophold uden for deres hjem? Og hvem kan have samvær med børn, der er anbragt uden for hjemmet? Det kan forældre og netværk, herunder søskende. Men hvad med fars nye hustru – er hun også en del af netværket?

De tre eksempler er hentet fra det udpluk af principielle afgørelser fra 2015, vi fortæller om i det sidste kapitel af redegørelsen.

Vi har i Ankestyrelsen lavet mange andre ting. Først og fremmest har vi arbejdet hårdt på at få nedbragt sagsbehandlingstiden. Det kan I læse mere om i kapitel 2 om statistik. Her kan I se, at Ankestyrelsen i 2015 har afgjort færre sager. Der er til gengæld også kommet færre nye sager ind, og sagsbehandlingstiden er faldet markant – fra 8 måneder i gennemsnit i 2014 til 4,2 måneder i 2015. Herudover har vi i Ankestyrelsen igen i år sat mange kræfter ind på at forbedre kvaliteten af vores afgørelser – det kan I læse mere om i kapitel 4.

Kan kommunen standse udbetalingen af sygedagpenge, før der er truffet en afgørelse i kommunen? Nej, en dom fra Højesteret i slutningen af året konkluderede, at kommunen selv om loven sætter en slutdato, som udgangspunkt ikke kan træffe beslutning med tilbagevirkende kraft, men først kan standse udbetalingen af sygedagpenge, når der er truffet en afgørelse. Dommen betød, at Ankestyrelsen blev nødt til at ændre sin praksis, og at nogle borgere fik ret til sygedagpenge i en længere periode, end de i første omgang havde fået ret til. I kapitel 5 fortæller vi mere om, hvad den nye praksis betyder.

I Ankestyrelsen skal vi ikke bare træffe konkrete afgørelser – vi er også efter loven forpligtet til at koordinere praksis på landsplan og til at vejlede kommunerne om praksis. Det gør vi på mange forskellige måder. Eksempelvis oplæg på relevante KL-konferencer og dialogmøder med forskellige interesseorganisationer. Som noget nyt er vi i 2015 begyndt at udbyde betalingskurser til særligt kommunale sagsbehandlere, fordi efterspørgslen fra kommunerne efter grundlæggende introduktion til lovgivningen på

især social-og beskæftigelsesområdet er så stor, at vi ikke kan imødekomme behovet inden for vores almindelige vejledningsvirksomhed. Det skriver vi mere om i kapitel 3.

At behandle sager på møder ved medvirken af beskikkede medlemmer er også en del af det praksiskoordinerende arbejde, og vi har igen i år behandlet omkring 1.200 sager enten ved skriftlig votering fra de beskikkede medlemmer eller ved mødebehandling. Vi har i kapitel 6 beskrevet nogle af de temaer og sager, som er blevet behandlet i årets løb. Her kan I blandt andet læse om et par, der ikke mente, at de havde et samliv af ægteskabslignende karakter, fordi de ikke havde fælles økonomi. Denne sag er blot én af de mange sager om gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, som vi har behandlet i 2015. Et par af sagerne blev også afgjort principielt, som I kan se i kapitel 7, hvor vi har samlet et uddrag af de principielle afgørelser fra 2015.

Vi kunne nævne mange andre sager, vi har afgjort i årets løb, alle sammen sager, som den enkelte borger af den ene eller anden grund har bedt om, at Ankestyrelsen ser på, og som betyder noget – stort eller småt - for den enkelte borgers liv og for tilliden til retssikkerheden i det samfund, vi lever i.

God fornøjelse med læsningen.

Thorkil Juul, Styrelseschef Ankestyrelsen

"Det har ikke været muligt at gøre sidehovederne i årsredegørelsen tilgængelige for personer med et synshandicap. Sidehovederne består blot af et billede og undersøgelsens titel."

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen er en administrativ myndighed under Social- og Indenrigsministeriet, der blandt andet afgør klagesager vedrørende

- kommunernes afgørelser på det sociale og beskæftigelsesmæssige område
- afgørelser fra Udbetaling Danmark om sociale ydelser
- afgørelser på børne- og familieområderne
- sager om arbejdsskader og arbejdsmiljø
- sager om arbejdsløshedsforsikring

Ankestyrelsen leverer også sekretariatsbistand til seks selvstændige nævn. Det er Arbejdsmiljøklagenævnet, Adoptionsnævnet, Ligebehandlingsnævnet, Klagenævnet for Specialundervisning, Psykolognævnet og Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Herudover yder Ankestyrelsen også sekretariatsbistand til Det Rådgivende Praksisudvalg.

Ankestyrelsens afgørelse af sager er uafhængig af instrukser og udtalelser fra myndigheder eller andre. Dermed minder Ankestyrelsen om en domstol for klager. Indtil den 1. januar 2016 agerede Ankestyrelsen på det familieretlige område dog på ministerens vegne.

Ankestyrelsen er også ansvarlig for at koordinere kommunernes praksis på social- og beskæftigelsesområdet. Det gør vi blandt andet ved at udsende principafgørelser, gennemføre undersøgelser af kommunernes sagsbehandling og praksis, yde rådgivning til kommunerne og tilbyde undervisning.

Ankestyrelsen følger også udviklingen på social- og beskæftigelsesområdet gennem blandt andet statistik og udarbejdelse af statistik baseret på registerdata.

Ankestyrelsen er organiseret i områder og kontorer i henholdsvis København og Aalborg.

Læs mere om Ankestyrelsen på www.ast.dk.

1.2 Det Rådgivende Praksisudvalg

I henhold til retssikkerhedslovens § 80 har Ankestyrelsen nedsat et centralt rådgivende praksisudvalg. Udvalgets funktioner er at:

- følge og rådgive Ankestyrelsen om den koordinering af praksis, Ankestyrelsen har pligt til at foretage
- rådgive Ankestyrelsen om kriteriet for udvælgelse af de op til 1.200 klagesager, der bliver behandlet med deltagelse af beskikkede medlemmer¹
- rådgive om behov for særlige indsatsområder på baggrund af kvalitetsmålinger af de kommunale afgørelser, Ankestyrelsen behandler som ankeinstans
- rådgive om generel formidling og vejledning af Ankestyrelsens praksis

Styrelseschefen i Ankestyrelsen er formand for Det Rådgivende Praksisudvalg. De øvrige medlemmer bliver udpeget af Ankestyrelsen efter indstilling fra henholdsvis Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd samt Danske Handicaporganisationer.

Styrelseschef i Ankestyrelsen, Thorkil Juul, er formand for Det Rådgivende Praksisudvalg. De øvrige medlemmer af udvalget var i 2015

- Kommunernes Landsforening (KL) – konsulent Sara Glahder Lindberg
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA) – chefkonsulent Henning Gade
- Landsorganisationen i Danmark (LO) – konsulent Christian Sølyst
- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) – konsulent Jette Høy
- Danske Handicaporganisationer (DH) – Landsformand Heidi Thamestrup, Landsforeningen Autisme.

1.3 Formålet med årsredegørelsen

Ankestyrelsen skal en gang årligt udarbejde en redegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg om sagsbehandlingen af klagesager over kommunalbestyrelsens afgørelser, jf. retssikkerhedslovens § 80, stk. 3.

Formålet med årsredegørelse er at give en samlet status om sagsbehandlingen af klagesager i 2015 til Det Rådgivende Praksisudvalg. Redegørelsen kan blandt andet indeholde oplysninger om udviklingen i sagsbehandlingen, formidling af praksis og om fremadrettede indsatsområder².

Dette er den anden årsredegørelse, Ankestyrelsen udarbejder til Det Rådgivende Praksisudvalg. Ankestyrelsens første årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg for 2014 kan tilgås [her](#).

¹ Retssikkerhedslovens § 52c, stk. 2 og 59a, stk. 3.

² Lovforslag nr. L 158 forenkling af klagestrukturen på det sociale og beskæftigelsesmæssige område, almindelige bemærkninger, punkt 3.1.3.5.

2 Behandlingen af klager over kommunale afgørelser

Dette kapitel omhandler hovedtallene for Ankestyrelsens sagsproduktion vedrørende klager over kommunale afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet i 2015. Ankestyrelsen har behandlet sagerne siden 1. juli 2013 som følge af klagerereformen, hvor de regionale sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene blev nedlagt som klageinstans. Ankestyrelsen er herefter eneste klageinstans på området.

Vi skal bemærke, at udviklingen i sagstallet i den valgte femårige sammenligningsperiode er påvirket af, at kommunernes ansvar for udbetaling af en række ydelser – blandt andet børnefamilieydelse, børnetilskud og boligstøtte – blev overført til Udbetaling Danmark i 2012. Klager over disse sager blev samtidig overført fra de sociale nævn til Ankestyrelsen. Da denne årsstatik handler om klager over kommunernes afgørelser, har overførslen af disse områder betydning for sagstallet på det kommunale område fra 2012 og frem.

Tallene i årsstatistikken er offentliggjort under Tal fra Ankestyrelsen på [Ankestyrelsens hjemmeside](#). Her er det også muligt at hente data på kommuneniveau og læse de tidligere årsstatistikker for nævnene.

Fast track

I september 2015 indførte Ankestyrelsen en fast track ordning for behandling af kommunale klagesager på social- og beskæftigelsesområdet. Indføringen af ordningen var begrundet i, at det ikke er rimeligt, at borgere, hvis sager, Ankestyrelsen kan afgøre relativt hurtigt, skal afvente behandlingen af mere komplicerede sager. I sager, der er omfattet af ordningen, har Ankestyrelsen sat en maksimal sagsbehandlingstid på tre måneder. For at en sag kan blive omfattet af fast track ordningen skal et af følgende kriterier være opfyldt:

- Sager skal have en sådan karakter, at Ankestyrelsen vurderer, de bør blive behandlet hurtigt af hensyn til borgeren, eller
- Sager, som generelt set er juridisk ukomplicerede. Det er ofte sager, der indeholder få akter og har at gøre med afgrænsede spørgsmål, hvor der eksisterer en fast praksis.

I fjerde kvartal 2015 afsluttede vi cirka 470 sager i fast track på social- og beskæftigelsesområdet. Det svarer til 8 procent af det samlede antal afsluttede sager på det kommunale område i kvartalet. Sagerne omfattet af fast track ordningen havde en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på under tre måneder.

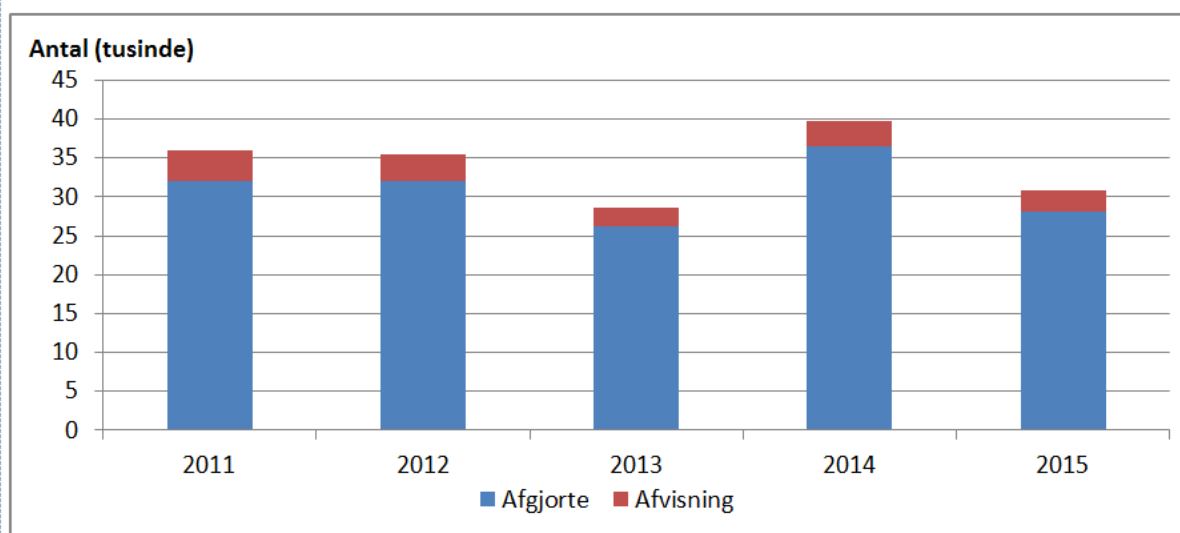
2.1 Udvikling i perioden 2011-2015

2.1.1 Færre afgjorte sager i 2015

I 2015 afsluttede Ankestyrelsen 30.850 sager, se figur 2.1. Heraf blev godt 28.000 sager realitetsbehandlet, mens de resterende sager bortfaldt – eksempelvis fordi borgeren trak sin klage tilbage.

Der blev i 2015 afgjort færre sager sammenlignet med 2014, hvor godt 39.500 sager blev afsluttet. Det skyldes, at Ankestyrelsen i løbet af 2014 iværksatte forskellige tiltag til reduktion af en større mængde verserende sager.

Figur 2.1 Afsluttede sager, 2011-2015, antal

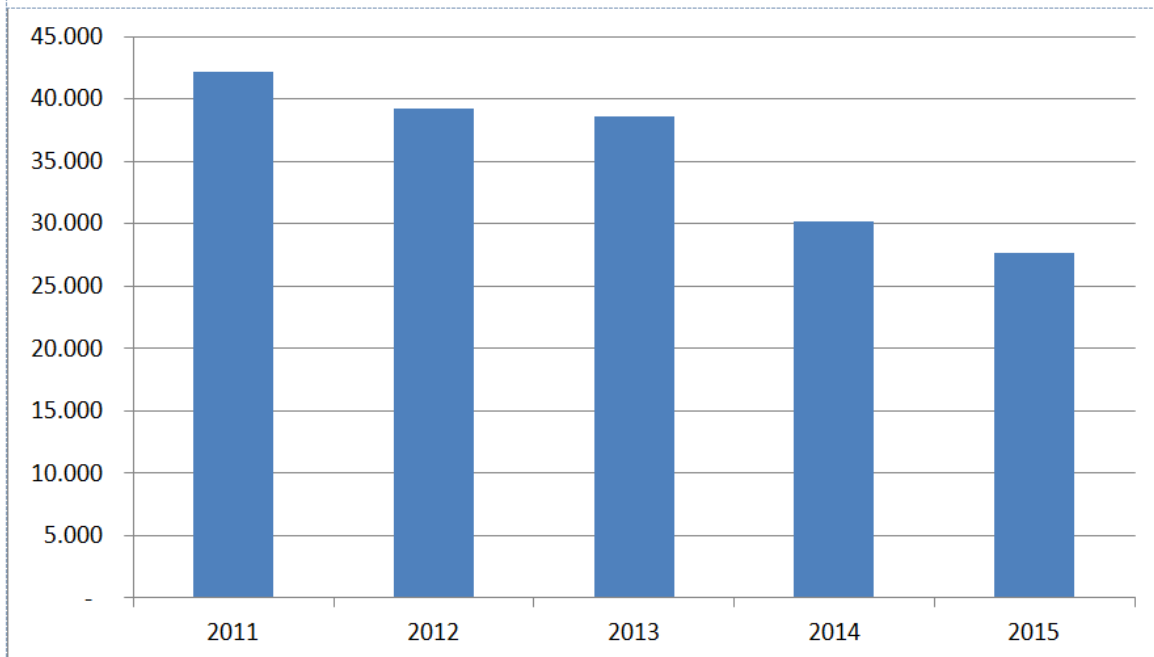
Note: I 2013 traf nævnene afgørelser i 1. halvår og Ankestyrelsen i 2. halvår.

2.1.2 Færre indkomne klagesager

At Ankestyrelsen afgjorde færre sager i 2015 end i 2014 skyldes også, at Ankestyrelsen modtog færre sager i 2015 end i 2014.

I 2015 modtog Ankestyrelsen omkring 27.500 klager på det kommunale område, se figur 2.2. Til sammenligning blev der i 2011 oprettet over 42.000 sager i nævnene. Tallene er som nævnt i afsnit 2 påvirket af, at visse sagsområder i perioden er overgået fra kommunerne til behandling i Udbetaling Danmark, og at disse klagesager dermed ikke længere indgår som kommunale sager.

Figur 2.2 Tilgang af sager i Ankestyrelsen, 2011-2015, antal

Note: I 2013 modtog nævnene sager i 1. halvår og Ankestyrelsen i 2. halvår.

Note: Tal for nævnene er opgjort efter dato for oprettelsen, mens tal for Ankestyrelsen er opgjort efter tidspunkt for modtagelsen.

2.1.3 Afsluttede sager efter lovområde

Sager efter lov om social service (serviceloven) og aktiv social politik (aktivloven) var de lovområder, hvor Ankestyrelsen i 2015 behandlede flest klagesager. For begge sagsområder blev der afgjort omkring 9.300 sager svarende til, at de to sagsområder til sammen udgjorde 60 procent af de afgjorte sager i 2016.

Sager om aktiv social politik udgjorde i 2015 en større andel af de realitetsbehandlede sager sammenlignet med årene fra 2011-2014.

I 2011 udgjorde sager om aktivloven 22 procent af de behandlede sager. I 2015 var andelen steget til 30 procent fra 23 procent i 2014.

Fra 2014 til 2015 er der sket et fald i antal afsluttede sager om sygedagpenge. I 2014 udgjorde sygedagpengesager 23 procent, mens andelen af sygedagpengesager var faldet til 16 procent i 2015.

Også andelen af sager om social pension er faldet fra 9 procent i 2014 til fire procent i 2015.

Andelen af bortfaldne sager har i perioden 2011-2015 ligget på mellem 8 og 11 procent, se tabel 2.1.

Tabel 2.1 Afsluttede sager efter lovområde, 2011-2015, antal og procent

	2011		2012		2013 ¹		2014		2015	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.599	4	1.523	4	1.173	4	2.121	5	1.568	5
Lov om aktiv socialpolitik	7.960	22	7.959	22	6.572	23	8.028	20	9.257	30
Lov om social pension	2.690	7	2.774	8	1.668	6	3.562	9	1.170	4
Lov om social service	10.121	28	9.430	27	9.236	32	11.969	30	9.313	30
Sygedagpengeloven	6.171	17	7.431	21	6.309	22	8.974	23	5.069	16
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	744	2	523	1	318	1	437	1	291	1
Andre love	1.157	3	988	3	798	3	1.144	3	1.317	4
Børnefamilieydelse, Børnetilskud, Boligstøtte, Barseldagpengeloven	1.674	5	1.438	4	162	1	91	0	0	0
Realitetsbehandlede sager i alt	32.116	89	32.066	90	26.236	92	36.326	92	27.985	91
Bortfald mv.	3.811	11	3.430	10	2.428	8	3.201	8	2.865	9
Afsluttede sager i alt	35.927	100	35.496	100	28.664	100	39.527	100	30.850	100

Note: I 2013 traf nævnene afgørelser i 1. halvår og Ankestyrelsen i 2. halvår.
 Note 1: Behandling af klagesager om børnefamilieydelse, børnetilskud, boligstøtte og barseldagpengeloven er overgået fra kommunerne til Udbetaling Danmark i perioden 1. oktober 2012 til 1. marts 2013 afhængig af lovområde.

2.1.4 Mindre stigning i omgjorte sager

I 2015 omgjorde Ankestyrelsen 27 procent af de realitetsbehandlede sager, hvilket er en stigning på 3 procentpoint sammenlignet med 2014, men på niveau med andelen af omgjorte sager i nævnene i 2011 og 2012, se tabel 2.2.

Blandt de omgjorte sager er der i 2015 en overvægt af sager, der er blevet hjemvist, hvilket også var tilfældet i de foregående år. I alt blev 4.137 sager hjemvist i 2015, mens 3.432 sager blev ændret.

Tabel 2.2 Realitetsbehandlede sager efter udfald, 2011-2015, antal og procent

	År	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Realitets- behandlet	Omgørelses- procent
Nævn	2011	23.158	4.068	4.890	32.116	28
	2012	23.864	3.601	4.601	32.066	26
	1. halvår 2013	11.566	1.620	2.045	15.231	24
	2. halvår 2013	8.675	1.127	1.203	11.005	21
Ankestyrelsen	2014	27.472	4.170	4.684	36.326	24
	2015	20.416	3.432	4.137	27.985	27

Note: I antallet af ændrede sager indgår også sager, hvor Ankestyrelsen har ophævet kommunens afgørelse.

Omgørelsesprocent

Omgørelsesprocenten er beregnet som andelen af realitetsbehandlede sager, Ankestyrelsen enten ændrer eller hjemviser. Der medregnes dermed ikke sager, som Ankestyrelsen afviser eller sager, der bortfalder.

Den samlede omgørelsesprocent var 27 procent i 2015. Der er forholdsvis store forskelle i omgørelsesprocenten på de forskellige lovområder. Eksempelvis blev henholdsvis 52 procent af sagerne om retssikkerhedsloven (herunder blandt andet mellemkommunal refusion), mens kun 9 procent af sagerne om lov om social pension blev omgjort.

Tabel 2.3 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og udfald, 2015, antal og procent

	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	I alt	Omgørelses- procent
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.307	141	120	1.568	17
Lov om aktiv socialpolitik	6.398	1.458	1.401	9.257	31
Lov om social pension	1.066	47	57	1.170	9
Service-loven	6.232	979	2.102	9.313	33
Sygedagpengeloven	4.272	544	253	5.069	16
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	263	8	20	291	10
Retssikkerhedsloven	134	126	22	282	52
Lov om almenboliger	185	8	21	214	14
Boligstøtteloven	73	11	10	94	22
Andre love	486	110	131	727	33
Realitetsbehandlede sager i alt	20.416	3.432	4.137	27.985	27

I 2011, hvor de tidligere nævn behandlede klagesagerne, var den samlede omgørelsesprocenten 28 procent, hvilket er på samme niveau som i 2015.

Hvis man sammenligner de forskellige lovområder, var omgørelsesprocenten på sygedagpengeområdet 25 procent i 2011, mens det i 2015 var 16 procent af sagerne, der blev omgjort. Omgørelsesprocenten for sager om almene boliger var derimod lavere i 2011(9 procent) i forhold til 2015 (14 procent). Andelen af sager, der blev omgjort vedrørende serviceloven og lov om aktiv social politik var på stort set samme niveau i 2011 og 2015, se tabel 2.4.

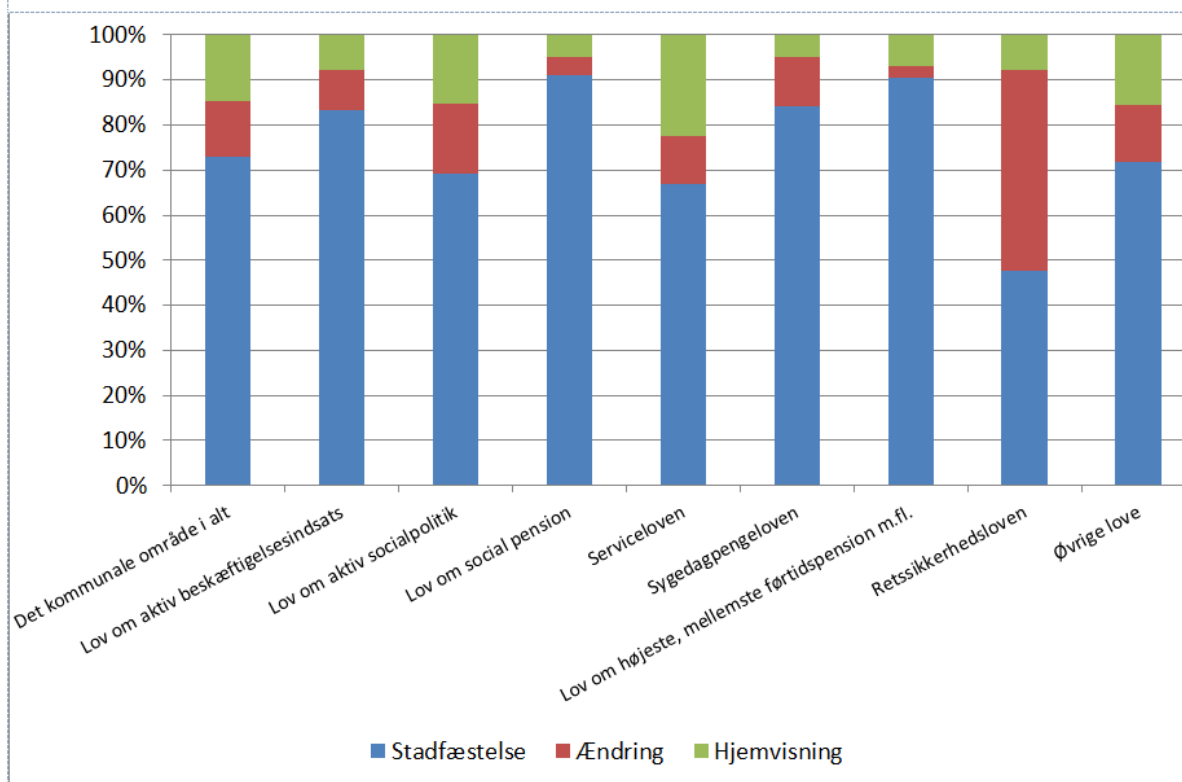
Tabel 2.4 Omgørelsesprocent efter lovområde – 2011 og 2015

	2011	2015
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	22	17
Lov om aktiv socialpolitik	30	31
Lov om social pension	15	9
Serviceloven	32	33
Sygedagpengeloven	25	16
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	20	10
Retssikkerhedsloven	49	52
Lov om almenboliger	9	14
Boligstøtteloven	23	22
Andre love	27	33
I alt	28	27

Note: Ændringsprocenten på lovområdet retssikkerhedsloven er højere end andre områder. Det skyldes først og fremmest, at der er tale om klagesager, hvor to eller flere kommuner er uenige om forpligtelsen til at handle og betale for en ydelse efter serviceloven. Det er kommuner, som er parter i sådanne sager og ikke borgere.

Af figur 2.3 fremgår den procentvise fordeling af de realitetsbehandlede sagers udfald fordelt på de enkelte lovområder. Eksempelvis blev 67 procent af sagerne vedrørende serviceloven stadfæstet, mens 11 procent blev ændret, og 23 procent blev hjemvist.

Figur 2.3 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og udfald, 2015, procent

Note: I øvrige love indgår dagtilbudsloven, lov om almenboliger, integrationsloven, boligstøtteleven, repatrieringsloven, lov om fleksydelse mv.

2.1.5 Udviklingen i sagsbehandlingstiden

Fra 2010 til 2014 er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet steget.

I 2011 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 4,1 måneder, hvor de tidligere nævnt behandlede klagesagerne. De afgjorte sager i 2015 var til sammenligning i gennemsnit 4,2 måneder, når de blev afgjort, se tabel 2.5.

I 2015 var den gennemsnitlige liggetid på 3,1 måneder, hvilket er et lille fald i forhold til 2014, hvor den gennemsnitlige liggetid var på 3,7 måneder, se tabel 2.5. Fra og med 2016 har Ankestyrelsen også mål for liggetid.

Hvad er liggetid?

Liggetider er et mål for, hvor længe de sager, som Ankestyrelsen har modtaget, har verseret (ligget) i systemet. Det handler altså kun om sager, der endnu ikke er afgjort.

Man kan sige, at liggetiden er det gennemsnitlige antal måneder, som ikke-afgjorte sager har ventet på en afgørelse.

Liggetiden beregnes som et gennemsnit af liggetiderne for alle sager.

Tabel 2.5 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i måneder og gennemsnitlig liggetid i måneder, 2011-2015

	År	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i måneder	Gennemsnitlig liggetid i måneder	Afsluttede sager
Nævn	2011	4,1	-	32.116
	2012	4,8	-	32.066
	1. halvår 2013	6,1	-	15.231
Ankestyrelsen	2. halvår 2013	7,4	-	11.005
	2014 (under et)	8,0	3,7	36.326
	2015	4,2	3,1	27.985

Note: Der er ikke opgjort liggetider for 2011-1. halvår 2013, da Ankestyrelsen først overtog ansvaret for sagsområdet 1. juli 2013.

Note: Se note under tabel 2.4.

3 Det praksiskoordinerende arbejde

En af Ankestyrelsens kerneopgaver er at sikre ensartede og korrekte afgørelser for alle borgere. Ud over behandlingen af klager fra borgere bidrager Ankestyrelsen til koordinering af kommunernes praksis ved for eksempel:

- at udsende principafgørelser i sager med principiel eller generel betydning for tilsvarende sager. Principafgørelserne er bindende retskilder for de myndigheder, der træffer afgørelser på det social- og beskæftigelsesretlige område. Det betyder, at de skal følges, når myndighederne træffer afgørelser i tilsvarende sager
- at give konkret vejledning til kommunerne i form af vejledninger, telefonisk rådgivning, undervisningstilbud og temamøder
- at gennemføre praksisundersøgelser
- at bidrage til benchmarking af kommunerne via nøgletal og statistik.

3.1 Praksisudvalgets drøftelser i 2015

Det Rådgivende Praksisudvalg holder møder to gange om året.

I 2015 har følgende temaer været på dagsordenen:

1. status på implementering af ankereformen
2. temaer og indhold af praksisundersøgelser på social- og beskæftigelsesområdet
3. Ankestyrelsens kvalitetsmåling
4. Ankestyrelsens betalingskurser
5. Ankestatistikken
6. Ankestyrelsens generelle praksiskoordineringsinitiativer

I forhold til status på implementering af ankereformen har Ankestyrelsen blandt andet løbende orienteret udvalget om udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Udvalget har på møderne i 2015 drøftet Ankestyrelsens igangværende og fremtidige praksisundersøgelser. Udvalgets medlemmer er såvel forud for som på møderne kommet med forslag til undersøgelser. Ankestyrelsen har bl.a. med input fra udvalget gennemført en praksisundersøgelse om vurdering af uarbejdsdygtighed i sygedagpengesager, der er offentliggjort primo 2016. Denne praksisundersøgelse vil indgå i Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg for 2016.

På mødet i marts orienterede Ankestyrelsen om den verserende praksisundersøgelse om førtidspension, der bliver behandlet i afsnit 3.3.1

Udvalget fik på mødet i september 2015 forelagt resultaterne af Ankestyrelsens interne kvalitetsmåling for 2014 og blev orienteret om betalingskurserne.

Udvalget fik på mødet i september forelagt ankestatistikken for 1. halvår 2015. Ankestatistikken for hele 2015 fremgår af bilag 1.

Ankestyrelsens øvrige praksiskoordinerende opgaver blev også drøftet på de to møder afholdt i 2015.

3.2 Principafgørelser

Ankestyrelsen udsender og offentliggør vigtige afgørelser i anonymiseret form som principafgørelser. En principafgørelse er en bindende retskilde, som kommuner og øvrige underinstanser skal bruge ved afgørelser i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen vurderer, om en afgørelse er så principiel eller generel, at den skal udsendes som en principafgørelse. En sag er eksempelvis egnet, hvis det fremgår af sagen, at der er tvivl om, hvorvidt en lovregel er rigtigt anvendt. Der er typisk også behov for at præcisere praksis på et nyt lovområde.

Parterne i sagen bliver ikke informeret om, at deres sag bliver offentliggjort som en principafgørelse, da det sker i anonymiseret form. Alle principafgørelser er offentlige og fremgår af [Ankestyrelsens principdatabase](#). Ankestyrelsen udsender jævnligt de seneste principafgørelser via nyhedsmails.

Alle principielle sager bliver afgjort med deltagelse af beskikkede medlemmer. Inden sagen bliver behandlet og afgjort enten på et ankemøde eller et møde i Beskæftigelsesudvalget, har Ankestyrelsen sørget for at inddrage synspunkter fra alle relevante afdelinger i Ankestyrelsen. På den måde tilstræber vi ensartethed, koordination og videndeling i sagsbehandlingen på tværs af Ankestyrelsen. I kapitel 7 er beskrevet en række udvalgte principielle afgørelser fra 2015.

3.3 Praksisundersøgelser

Ankestyrelsen gennemfører en række praksisundersøgelser af kommunernes sagsbehandling på social- og beskæftigelsesområdet. Undersøgelserne bliver gennemført som led i Ankestyrelsens pligt til at sikre, at kommunerne træffer korrekte afgørelser. Retssikkerhedslovens §§ 76 og 79 udgør grundlaget for, at Ankestyrelsen gennemfører praksisundersøgelser og kan indhente konkrete afgørelser til undersøgelserne.

Retssikkerhedslovens § 76 beskriver Ankestyrelsens pligt til at koordinere og følge praksis i kommuner og jobcentre samt vejlede om praksis.

Det følger herefter af § 79, at Ankestyrelsen som led i opgaven efter § 76 kan indhente konkrete sager fra kommunerne til gennemsyn.

Alle offentliggjorte praksisundersøgelser fremgår af [Ankestyrelsens hjemmeside](#).

3.3.1 Udsendte praksisundersøgelser i 2015

Ankestyrelsen udsendte i 2015 i alt fem praksisundersøgelser, heraf fire på beskæftigelsesområdet og en på det sociale område.

Visitation af unge under 30 år uden uddannelse – kontanthjælpsreformen

Med baggrund i kontanthjælpsreformen har Ankestyrelsen relativt hurtigt efter reformens ikrafttrædelse 1. januar 2014 gennemført en praksisundersøgelse af kommunernes visitation af unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Som følge af reformen har unge under 30 år uden en kompetencegivende uddannelse ikke længere ret til kontanthjælp, men til uddannelseshjælp. Der indgår 102 sager fra 12 kommuner i undersøgelsen. I 54 af sagerne har kommunen vurderet den unge aktivitetsparat, mens den unge er vurderet uddannelsesparat i 48 sager.

Undersøgelsen viser, at kommunerne i 85 sager har visiteret den unge korrekt. Undersøgelsen viser også, at kommunerne har udfordringer med at overholde tidsfrister for afholdelse af samtaler i visitationsperioden i 52 sager, at 1. trin i uddannelsespålægget ikke er givet i 42 sager, at kommunerne ikke har gennemført læse-, skrive- og regnetest af unge uden en ungdomsuddannelse i 69 ud af 98 sager, samt at kommunerne kun i 8 ud af 48 sager har tilbudt den unge en koordinerende sagsbehandler.

Ankestyrelsen anbefaler blandt andet, at kommunerne sikrer, at den unges uddannelsesparathed er tilstrækkelig oplyst i forhold til, at kommunen kan foretage den endelige visitation og indplacering som uddannelses- eller aktivitetsparat. Kommunerne skal også huske at bruge de forskellige redskaber i lovgivningen, herunder obligatoriske

samtaleforløb, uddannelsespålæg, læse-, skrive- og regnetest samt tilbud om koordinerende sagsbehandler til aktivitetsparate unge.

Førtidspension

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om tilkendelse eller afslag på førtidspension efter de nye regler, der trådte i kraft 1. januar 2013 som følge af fleksjob- og førtidspensionsreformen. I undersøgelsen indgår også anvendelsen af de nye regler om rehabiliteringsplaner og rehabiliteringsteams. Der er indgået 78 sager fra 10 kommuner i undersøgelsen, hvor der er truffet afgørelse ¾-1 år efter reformens ikrafttræden. 49 sager er bevillingssager, og 29 sager er afslag på det foreliggende grundlag.

Undersøgelsen viser, at samtlige 29 sager, hvor der er givet afslag, er fundet i overensstemmelse med regler og praksis, mens 16 af de 49 bevillingssager ville blive ændret eller hjemvist, hvis de var blevet behandlet som klagesager i Ankestyrelsen. Det skyldes, at der mangler væsentlige oplysninger i sagerne om borgernes helbredsforhold samt, at der mangler beskæftigelsesmæssig afklaring af borgerne.

Ankestyrelsen anbefaler blandt andet, at kommunerne skal sikre, at borgerne er helbredsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt afklarede, inden der bevilges førtidspension, ligesom kommunerne skal være opmærksomme på at anvende relevante og individuelt tilrettelagte ressourceforløb i afklaringen af arbejdsevnen. Ankestyrelsen anbefaler også, at sagens oplysning skal fremgå af rehabiliteringsplanens forberedende del med henvisning til den nødvendige dokumentation for oplysningerne.

Kommunernes anvendelse af sanktioner

Med baggrund i kontanthjælpsreformen skal Ankestyrelsen i perioden 2015-2018 udarbejde en årlig praksisundersøgelse om anvendelse af sanktioner i kommunerne. Den første praksisundersøgelse har fokus på kommunernes anvendelse af sanktioner for udeblivelse fra tilbud efter aktivloven med særligt fokus på kommunernes vejledningspligt. Ankestyrelsen har vurderet 99 sager fra 10 kommuner, hvor kommunerne har sanktioneret uddannelses- eller kontanthjælpsmodtagere ved at trække borgere, der er blevet væk fra et tilbud fra kommunen, i hjælpen.

Undersøgelsen viser, at kommunerne er kommet frem til den rigtige afgørelse i 47 sager. I 26 sager mangler tilstrækkelige oplysninger til, at Ankestyrelsen har kunnet vurdere, om afgørelsen samlet set er rigtig. I de resterende 26 sager er afgørelsen i strid med gældende regler og praksis. Undersøgelsen viser, at kommunerne i 91 sager har visiteret borgeren korrekt som enten uddannelses-, aktivitets- eller jobparat. Undersøgelsen viser også, at kommunerne i 61 sager har anvendt sanktioner for udeblivelse fra tilbud uden grund rigtigt samt, at borgeren i 79 sager var vejledt korrekt (den generelle vejledningspligt).

Ankestyrelsen anbefaler, at kommunerne altid undersøger, om borgeren har en rimelig grund til at blive væk fra tilbuddet. Kommunen skal også skriftligt vejlede borgeren om

konsekvenserne ved at blive væk fra et tilbud, ligesom den skal vejlede om, hvordan borgeren skal forholde sig for igen at blive berettiget til at modtage hjælp. Som noget nyt har Ankestyrelsen i forlængelse af praksisundersøgelsen udarbejdet en tjekliste til kommunernes brug ved gennemgang af sanktionssager.

Revurdering og forlængelse af sygedagpengeperioden

Med baggrund i ændringerne af sygedagpengesystemet, der trådte i kraft 1. juli 2014, har Ankestyrelsen vurderet 125 sager fra 13 kommuner. Fokus i undersøgelsen er blandt andet på kommunernes anvendelse af forlængelsesreglerne i forhold til det fremrykkede revurderingstidspunkt til 22. uge, herunder om kommunerne har haft et tilstrækkeligt lægeligt grundlag til at kunne træffe kvalificerede afgørelser.

Undersøgelsen viser, at kommunerne har truffet rigtige afgørelser i 86 sager, mens det ikke gør sig gældende i 39 sager. Undersøgelsen viser også, at 26 ud af de 39 sager, der ikke lever op til regler og praksis, ikke var tilstrækkeligt lægeligt oplyste til, at der kunne træffes en rigtig afgørelse. I 22 sager var de lægelige oplysninger mangelfulde.

Ankestyrelsen anbefaler blandt andet, at kommunerne skal sørge for at indhente tilstrækkelige lægelige oplysninger, før de afgør, om borgeren skal have forlænget perioden på sygedagpenge, samt at kommunerne skal huske at begrunde deres afgørelse om at forlænge perioden på sygedagpenge. Samme praksisundersøgelse har bidraget til en anbefaling til kommunerne om, at de har pligt til at indhente aktuelle lægelige oplysninger i sygedagpengesager, hvor der er udvikling i sygdomsforløbet.

Visitation til tilbud efter serviceloven til borgere med sjældne handicap og erhvervet hjerneskade

På baggrund af en aftale indgået af regeringen i november 2013 om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov har Ankestyrelsen undersøgt 98 sager fra 24 kommuner om hjælp eller afslag på hjælp efter serviceloven til borgere over 18 år med sjældne diagnoser med komplekse behov (44 sager) og borgere med kompleks erhvervet hjerneskade (54 sager).

Ankestyrelsen fandt, at 39 sager ikke levede op til regler og praksis. 19 sager vedrørte borgere med sjældne diagnoser og komplekse behov, mens 20 sager vedrørte borgere med kompleks erhvervet hjerneskade. Der manglede afgørende oplysninger i 35 sager.

Ankestyrelsen anbefaler blandt andet, at kommunerne tilrettelægger hjælpen ud fra den enkelte borgers behov og forudsætninger og i samarbejde med borgerne samt, at der foretages løbende opfølgning af sagen i forhold til vurdering af hjælpebehovet, og at denne kompetence ikke bliver delegeret til for eksempel botilbuddet.

Enkelte kommuner har i høringsperioden indsendt yderligere materiale til Ankestyrelsen vedrørende de indsendte sager. Ankestyrelsen har i sit indkaldelsesbrev gjort opmærksom på, at vi skulle have alle oplysningerne i sagerne tilsendt, da vi også skulle

vurdere, om kommunerne har givet borgerne andre hjælpeforanstaltninger end de udvalgte bestemmelser i serviceloven. Ankestyrelsen har efterfølgende gennemgået det tilsendte materiale for at se, om oplysningerne har været så væsentlige, at disse ville få betydning for vores vurdering af afgørelsens indholdsmæssige rigtighed.

3.3.2 Gennemgående problemer i praksisundersøgelserne i 2014 og 2015

De fem praksisundersøgelser fra 2015 viser blandt andet, at det er en varierende andel af de sager, Ankestyrelsen har gennemgået, som lever op til regler og praksis. I praksisundersøgelsen om sanktioner gjaldt det under halvdelen (47 ud af 99 sager), mens det i praksisundersøgelsen om kommunernes visitation af unge under 30 år uden uddannelse – kontanthjælpsreformen var 85 ud af 102 sager, som levede op til regler og praksis.

Af tabel 3.1 fremgår de gennemførte praksisundersøgelser i 2014 og 2015 opgjort i forhold til henholdsvis

- antal sager, som lever op til regler og praksis
- antal sager, der ikke lever op til regler og praksis samt
- antal sager, hvor afgørende oplysninger mangler.

Tabellen viser, at der også i 2014 var tale om, at et varierende antal sager levede op til regler og praksis. Her var der eksempelvis i en undersøgelse om virksomhedspraktik og løntilskud 64 ud af 111 sager, der levede op til regler og praksis, mens der i en anden praksisundersøgelse om kontanthjælp og formue var 116 ud af 130 sager, som blev vurderet som rigtige.

Table 3.1 Oversigt over gennemførte praksisundersøgelser i 2014-2015 med fokus på lovmedholdelighed og sagens oplysning

	År	Antal sager	Antal kommuner	Antal sager som lever op til regler og praksis	Antal sager som ikke lever op til regler og praksis	Antal sager hvor afgørende oplysninger mangler
Kommunernes visitation af unge under 30 år uden uddannelse – kontanthjælpsreformen	2015	102	12	85	7	10
Førtidspension	2015	78	10	62	0	16
Kommunernes anvendelse af sanktioner	2015	99	10	47	26	26
Kommunernes visitation til tilbud efter serviceloven til borgere med sjældne handicap og erhvervet hjerneskade	2015	98	24	59	5	34
Revurdering og forlængelse af sygedagpengeperioden	2015	125	13	86	13	26

	År	Antal sager	Antal kommuner	Antal sager som lever op til regler og praksis	Antal sager som ikke lever op til regler og praksis	Antal sager hvor afgørende oplysninger mangler
Kontanthjælp og formue ⁽¹⁾	2014	130	14	116	14	8
Kommunernes anvendelse af serviceniveauer ⁽²⁾	2014	99	9	80	5	14
Merudgifter til voksne	2014	75	15	58	7	10
Kommunernes anvendelse af rehabiliteringsteams ⁽³⁾	2014	139	10	107	-	-
Samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner	2014	57	20	35	15	7
Virksomhedspraktik og løntilskud ⁽⁴⁾	2014	111	12	64	8	43

Note: (1) I Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kontanthjælp og formue er de 8 sager, hvor afgørende oplysninger mangler en delmængde af de 14 sager, der ikke lever op til regler og praksis. (2) I Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kommunernes anvendelse af serviceniveauer har Ankestyrelsen både gennemgået konkrete sager samt belyst, hvordan kommunerne har anvendt serviceniveauer i de konkrete afgørelser. (3) I Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kommunernes anvendelse af rehabiliteringsteams har Ankestyrelsen målt på flere forskellige bestemmelser, hvorfor det ikke er muligt at fremkomme med en meningsfuld samlet angivelse af henholdsvis hvor mange sager, der ikke lever op til regler og antal sager, hvor afgørende oplysninger mangler. (4) I Ankestyrelsens praksisundersøgelse om virksomhedspraktik og løntilskud er der fire sager, som hverken lever op til regler og praksis eller er tilstrækkeligt oplyste og dermed figurerer i begge kolonner.

Mangelfulde oplysninger

En væsentlig gennemgående forklaring på, at et større eller mindre antal sager ikke lever op til regler og praksis, er, at sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at Ankestyrelsen kan vurdere, om de er afgjort rigtigt eller forkert. Eksempelvis manglede der afgørende oplysninger i alle de 16 sager, der ikke levede op til regler og praksis i praksisundersøgelsen om førtidspension fra 2015. I praksisundersøgelsen om virksomhedspraktik og løntilskud fra 2014 var der tale om afgørende manglende oplysninger i 43 ud af de 47 sager, der ikke levede op til regler og praksis.

I praksisundersøgelsen fra 2015 om kommunernes visitation af unge under 30 år uden uddannelse indgik eksempelvis 102 sager fra 12 kommuner. Heraf levede 85 sager op til

regler og praksis, mens 7 sager ikke levede op til regler og praksis og 10 sager manglede afgørende oplysninger.

Det er ikke til at sige, om de manglende oplysninger skyldes, at oplysningerne faktisk ikke forelå i de konkrete sager, dengang kommunen traf sin afgørelse, eller om oplysningerne faktisk forelå for kommunen, men ikke var dokumenteret på sagen. De manglende oplysninger kan også skyldes, at kommunerne i de konkrete sager har tilsidesat deres pligt efter offentlighedsloven til at gøre notat om de oplysninger, som kommunen er blevet gjort bekendt med mundtligt eller på anden måde, og som har betydning for sagens afgørelse.

På den baggrund har Ankestyrelsen i 2016 besluttet at ændre konceptet for gennemførelse af praksisundersøgelser, sådan at Ankestyrelsen i forbindelse med undersøgelserne vil forsøge at indhente de oplysninger, der mangler, på samme måde som vi gør, når vi afgør konkrete sager. Herudover vil vi i højere grad inddrage kommunerne i forberedelsen af undersøgelserne, for eksempel ved at invitere til indledende dialogmøder eventuelt via video, hvor Ankestyrelsen gennemgår, hvad det er for en undersøgelse, vi skal i gang med, og hvad vi har brug for af akter. Formålet med dette er at afdække det reelle antal afgørelser i kommunerne, som ikke lever op til regler og praksis, det vil sige som ikke blev afgjort rigtigt i forhold til den enkelte borger på det tidspunkt, kommunerne traf afgørelse

3.4 Formidlingsaktiviteter

En af Ankestyrelsens vigtigste opgaver er at vejlede og formidle faglig viden, jf. retssikkerhedslovens § 76. Formidlingsaktiviteterne bliver offentliggjort på [hjemmesiden](#).

Dette sker på mange forskellige måder. I 2015 har Ankestyrelsen afholdt 28 forskellige formidlingsaktiviteter for kommuner, interesseorganisationer og øvrige samarbejdspartnere på beskæftigelses- og socialområdet.

Eksempler på formidlingsaktiviteter er blandt andet

- oplæg om praksisundersøgelser og ændringer på sanktionsområdet
- dialog- og vejledningsmøde om sagsbehandling på sygedagpengeområdet med henblik på formidling af lovgivning og praksis samt faglig drøftelse
- oplæg på Socialretlig konference om nyt fra Ankestyrelsen
- oplæg på KL konference "Den Kommunale Jurist" om mellemkommunal refusion og handlekommune
- oplæg og dialog om regler, afgørelser og praksis om støtte af køb af bil for en række fynske kommuner

- vejledning for kommuner om borgerstyret personlig assistance, på baggrund af at Herning kommune sammen med i alt 12 kommuner havde rettet henvendelse til Ankestyrelsen med anmodning om et vejledningsforløb.

På det kommunale børneområde har Ankestyrelsen i samarbejde med Socialstyrelsen afholdt et dialogmøde med kommunale sagsbehandlere om ungdomssanktion.

Juridisk hotline

Siden marts 2012 har Ankestyrelsen tilbudt sagsbehandlerne i kommunerne juridisk vejledning på udvalgte fagområder via juridisk hotline. Juridisk hotline kan tilgås [her](#). Svarene fra juridisk hotline er alene vejledende og har derfor ikke – i modsætning til principafgørelser – bindende retskildeværdi. I svarene fra Juridisk hotline kan eksempelvis være henvisninger til retskilder, herunder principafgørelser, der er bindende for kommunerne. Interessen for at spørge juridisk hotline har siden været stigende. I 2015 blev der stillet 3.450 spørgsmål til juridisk hotline. Juridisk hotline besvarer ikke alle spørgsmål. Hvis et spørgsmål ikke bliver besvaret på juridisk hotline, er det altid muligt at kontakte Ankestyrelsen på anden vis og få vejledning.

Ankestyrelsen har løbende udvalgt spørgsmål og svar fra juridisk hotline og lagt dem på www.ast.dk. I 2015 blev teknikken på hjemmesiden forbedret, så det blev lettere at dele svar. Ved udgangen af 2015 lå der omkring 950 offentliggjorte spørgsmål og svar på hjemmesiden.

3.5 Betalingskurser

På grund af en tiltagende efterspørgsel fra kommunerne efter grundlæggende introduktion til lovgivningen på konkrete lovområder har Ankestyrelsen fra 2. halvår 2015 udbudt en række betalingskurser. Betalingskurserne vedrører udvalgte lovområder og er et tilbud, der ligger ud over Ankestyrelsens generelle vejledningsforpligtelse. Udover åbne kurser tilbyder vi også – i begrænset omfang – skræddersyede kurser for en lukket kreds, for eksempel for en afdeling i en kommune eller for en fagforening.

Deltagerafgiften dækker de udgifter, Ankestyrelsen har i forbindelse med planlægning, gennemførelse og efterbearbejdning.

Underviserne på Ankestyrelsens betalingskurser er erfarne medarbejdere med en omfattende viden om de lovområder, vi administrerer. Ankestyrelsen har kompetenceudviklet underviserne i form af blandt andet formidlingskurser.

I efteråret 2015 gennemførte vi ni åbne kurser målrettet kommunerne. Kommunerne var meget interesserede og tog godt imod den nye mulighed for at modtage undervisning fra Ankestyrelsen. Næsten alle ni udbudte kurser blev overtegnet i løbet af kort tid. Kurserne

var inden for så forskellige emner som for eksempel mellemkommunal refusion, fleksjob og internationale vielser.

Efter hvert kursus har Ankestyrelsen bedt kursisterne foretage en evaluering. Resultatet fra kurserne i efteråret var blandt andet, at 88 procent af deltagerne enten var tilfredse eller meget tilfredse med det faglige indhold af kurset. 91 procent af deltagerne fandt, at kurset var relevant eller meget relevant for det daglige arbejde.

Fremadrettede indsatsområde

I 2016 udbyder Ankestyrelsen ca. 40 åbne kurser, og der er også kurser målrettet andre interessenter end kommunerne.

3.6 Nyt fra Ankestyrelsen

Ankestyrelsen udsender også et Nyhedsbrev, Nyt fra Ankestyrelsen, med artikler om forskellige dele af vores virksomhed. Nyt fra Ankestyrelsen fra 2015 kan tilgås [her](#).

Nyt fra Ankestyrelsen udkommer syv gange om året, og alle kontorer i Ankestyrelsen bidrager med faglige artikler fra deres område. Det kan være i form af særligt interessante principafgørelser, domme, kurser eller undersøgelser. Artiklerne bliver gennemskrevet, så de henvender sig bredt og opfylder gængse journalistiske principper. I 2015 udkom i alt 45 artikler, som er lagt på Ankestyrelsens hjemmeside under de relevante fagområder.

Det er muligt at abonnere på nyheder og nyhedsbreve fra Ankestyrelsen. Ved udgangen af 2015 var der 12.000 abonnenter på nyheder og Nyt fra Ankestyrelsen.

En undersøgelse fra august 2015 bestilt af det tidligere Ministerium for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold viser blandt andet, at tre ud af fire kommunale chefer bruger nyhedsmails fra Ankestyrelsen, og at 55 procent læser nyhedsmails ofte eller jævnligt.

3.7 Nøgletal og benchmarking af kommunerne

Hvert kvartal offentliggør Ankestyrelsen en ankestatistik. Den viser antallet af afgjorte sager på hvert lovområde og udfaldet heraf opdelt på kommuner.

Fra 2014 har Ankestyrelsen også sendt en halvårsrapport til hver enkelt kommune. I rapporten kan kommunen se hovedtallene for antallet af klagesager og omgørelsesprocenten sammenlignet med landsgennemsnittet. I mange kommuner bliver denne rapport forelagt kommunalbestyrelsen eller de relevante udvalg.

På Ankestyrelsens hjemmeside kan kommunerne og alle andre trække en række mere detaljerede opgørelser af sagstallet og omgørelsesprocenten for de enkelte sagsområder.

4 Tema: Arbejdet med kvaliteten i Ankestyrelsens afgørelser

4.1 Kvaliteten i afgørelserne er vigtig

Ankestyrelsen har i 2015 brugt megen energi på at få afgjort flest mulige sager uden at gå på kompromis med kvaliteten i sagsbehandlingen. Vi har blandt andet arbejdet målrettet på at sikre interne arbejdsgange med henblik på at give borgerne den bedste sagsbehandling. Herudover gennemfører Ankestyrelsen eksempelvis også en årlig kvalitetsmåling af et udvalg af afgjorte sager for at sikre en høj kvalitet i sagsbehandlingen.

4.1.1 Ankestyrelsens interne kvalitetsmåling

Siden 1993 har Ankestyrelsen gennemført en årlig, tværgående kvalitetsmåling af et udvalg af afgjorte sager. Formålet med kvalitetsmålingen er at udvikle og øge kvaliteten i sagsbehandlingen og servicen overfor borgere og andre interessenter. Kvalitetsmålingen indgår som en del af Ankestyrelsens kontrakt med Social- og Indenrigsministeriet.

Ud af de cirka 65.000 sager, som Ankestyrelsen afgjorde i 2014, har vi i 2015 udtaget 250 sager, der er indgået i kvalitetsmålingen. Heraf udgør sager på social- og beskæftigelsesområdet den største andel af afgørelser, idet det er de områder, hvor Ankestyrelsen træffer flest afgørelser.

Kvalitetstallet for 2015 var 88,9. Til sammenligning var styrelsens kontraktmål med ministeriet 85 i 2015.

Kvalitetsmålingen i 2015 er gennemført på baggrund af en ny model for kvalitetsmåling, der ud over at have fokus på, om retsreglerne er overholdt, også koncentrerer sig om følgende fem parametre:

- resultatets klarhed/forståelighed (det er vigtigt, at borgeren kan se, hvad afgørelsen går ud på)
- begrundelse (forvaltningslovens § 24)
- klagebemærkninger og retsgrundlag (del af begrundelsen, som Ankestyrelsen har valgt at udskille for at understrege deres vigtighed)
- rigtighed
- helhedsindtryk (stavefejl mv.).

Kvalitetsmålingsudvalget har givet en række anbefalinger, der både er generelle til hele Ankestyrelsen og konkrete anbefalinger til enkelte afdelinger. En generel anbefaling fra Kvalitetsudvalget er, at alle Ankestyrelsens afgørelser skal fremstå ens.

4.1.2 Forvaltningsretligt netværk

En anden måde, Ankestyrelsen også holder fokus på kvaliteten i afgørelserne, er ved hjælp af det forvaltningsretlige netværk. Det forvaltningsretlige netværk består af medarbejdere fra alle afdelinger og beskæftiger sig med den løbende drøftelse og formidling af interne forvaltningsretlige spørgsmål og sparring med medarbejderne om særlige konkrete problemstillinger. Målet med arbejdet i det forvaltningsretlige netværk er blandt andet, at sagsbehandlingen er ens på det forvaltningsretlige område på tværs af kontorer og afdelinger.

Det forvaltningsretlige netværk afholder jævnligt kurser for sagsbehandlerne i Ankestyrelsen om forvaltningsretlige emner.

4.1.3 Faglige møder i fagkontorerne

Ankestyrelsens fagkontorer holder jævnligt interne faglige møder på de enkelte sagsområder med fokus på praksis og på at øge kvaliteten i sagsbehandlingen. På møderne drøftes for eksempel ændringer i lovgivningen, nye principafgørelser og konkrete sager.

4.1.4 eKonsulenten

I 2015 er der foregået et større arbejde med at opdatere og forbedre Ankestyrelsens elektroniske værktøjskasse – eKonsulenten. eKonsulenten er et internt elektronisk værktøj, sagsbehandlerne kan bruge på Ankestyrelsens intranet. eKonsulenten bidrager til at understøtte ensartetheden i sagsbehandlingen. I eKonsulenten kan sagsbehandlerne læse om alle arbejdsgange og procedurer i sager på tværs af afdelingerne i styrelsen.

eKonsulenten indeholder mange oplysninger, der hjælper sagsbehandlerne i deres arbejde med at sikre kvaliteten i afgørelserne, herunder en forvaltningsretlig beskrivelse af partshøring, begrundelse, aktindsigt og oplysningsgrundlag.

Der er i 2015 igangsat et arbejde med at udarbejde håndbøger på de forskellige lovområder, og en del håndbøger er allerede udarbejdede. Håndbøgerne beskriver sagsbehandlingen og praksis på de enkelte sagsområder. Formålet med håndbøgerne er at udgøre et praktisk redskab for sagsbehandlerne ved behandlingen af konkrete sager. Håndbøgerne skal sikre ensartethed og kvalitet i sagsbehandlingen. Håndbøgerne bliver løbende opdaterede. Håndbøgerne finder sagsbehandlerne også på eKonsulenten.

4.2 Sager behandlet af Folketingets Ombudsmand

Et af pejlemærkerne for, om Ankestyrelsen lever op til sine ambitioner om at levere høj kvalitet, er Folketingets Ombudsmands behandling af vores sager. Ankestyrelsen behandlede samlet set 56.099 sager inklusiv afviste sager (på alle sagsområder³) i løbet af 2015. Heraf blev 683 indbragt for ombudsmanden. Med 683 sager hos ombudsmanden er Ankestyrelsen den enkeltmyndighed, der har haft flest sager til prøvelse hos ombudsmanden i 2015. Ombudsmanden har hjulpet borgere videre i 305 sager. Det betyder, at Ombudsmanden har behandlet sagerne på anden måde end ved at foretage en egentlig undersøgelse. Ombudsmanden har for eksempel vejledt borgeren eller sendt sagen videre til Ankestyrelsen, så borgeren har kunnet få uddybet begrundelsen for afgørelsen. Herudover har han udtrykt kritik i bare fire sager – svarende til 0,5 procent af styrelsens sager hos ombudsmanden. Til sammenligning var den gennemsnitlige kritikprocent 3,2 for alle myndigheder hos ombudsmanden i 2015.

Ombudsmandens kritik af Ankestyrelsens arbejde i tre af de fire sager drejede sig overordnet om Ankestyrelsens vurdering af oplysningsgrundlaget i sagerne.

I *en* sag kritiserede Ombudsmanden Ankestyrelsen for ikke i tilstrækkelig grad at være opmærksom på betydningen af nye faktiske oplysninger, som bliver modtaget i Ankestyrelsen under klagesagens behandling (*nova*). Ombudsmanden udtrykte tilfredshed med den interne opfølgning, der løbende sker i Ankestyrelsen, i form af præcisering og opdatering af interne vejledninger og undervisning af medarbejderne. I *en anden* sag påpegede ombudsmanden over for Ankestyrelsen og Udbetaling Danmark, at myndighederne skulle huske at inddrage oplysninger, som lå hos den kommune, der tidligere havde kompetence til at træffe afgørelse i sager om boligstøtte. Borgeren i sagen havde fortalt, at kommunen havde vigtige oplysninger, uden at vi undersøgte det nærmere. Et *tredje* tilfælde handlede om, hvorvidt en kvindes deltagelse i en musikgruppe var til hinder for hendes rådighed for arbejdsmarkedet. Også her mente Ombudsmanden, at Ankestyrelsen skulle være mere opmærksom på at lave en konkret bedømmelse af oplysningerne i sagen, særligt når der er tale om indgribende afgørelser som en persons forsørgelsesgrundlag. Den *fjerde* sag handlede om styrelsens habilitet som sekretariat for Ligebehandlingsnævnet.

De fire udtalelser fra Ombudsmanden indgår som et selvfølgeligt fokuspunkt i det løbende arbejde med at sikre kvaliteten i vores afgørelser.

³ De 56.099 sager, som Ankestyrelsen har behandlet i 2015, omhandler ud over kommunale sager på beskæftigelses-, børne- og socialområdet også arbejds-skadesager, Udbetaling Danmarksager og familieretlige sager.

5 Tema: Højesteretsdom af 10. september 2015 om ophør af udbetaling af sygedagpenge

Kan kommunen standse udbetalingen af sygedagpenge, før der er truffet afgørelse?

Højesteret tog stilling til spørgsmålet ved en dom i september 2015. I dommen konkluderer Højesteret, at kommunen som udgangspunkt først kan standse udbetalingen, når der er truffet en gyldig afgørelse om det.

Sagen handlede om en kvinde, der mente, at hun havde ret til udbetaling af sygedagpenge fra den 1. januar 2010 og indtil den 10. november 2010, hvor kommunen traf afgørelse om, at der ikke var grundlag for at forlænge sygedagpengeperioden med virkning tilbage fra den 1. januar 2010. Der var i december måned 2009 truffet afgørelse om, at kvindens sygedagpenge ikke kunne forlænges. Denne afgørelse var ugyldig, fordi den var truffet af en medarbejder ved Falck Jobservice efter aftale med kommunen, og ikke af kommunen selv. Højesteret gav kvinden medhold i, at kvinden havde ret til udbetaling af sygedagpenge tilbage fra den 1. januar 2010, og indtil kommunen havde truffet en lovlige afgørelse om ophør, selv om ordlyden af den dagældende bestemmelse i sygedagpengeloven talte om, at udbetalingen af sygedagpenge skulle ophøre ved varighedsbegrænsningen på 52 uger.

Dommen betyder, at Ankestyrelsen har ændret praksis, og at nogle borgere kan få ret til sygedagpenge i en længere periode, end de i første omgang har fået udbetalt sygedagpenge for.

Når en borger har modtaget sygedagpenge i en periode, indtræder der en tidsbegrænsning. Kommunen skal tage stilling til, om borgeren fortsat kan få udbetalt sygedagpenge ud over tidsbegrænsningen eller skal tilbydes hjælp efter anden lovgivning.

Ifølge den nye praksis kan kommunen først standse udbetalingen, når kommunen har lavet denne vurdering og truffet en gyldig afgørelse. Det betyder, at det som udgangspunkt ikke er muligt at træffe afgørelse med tilbagevirkende kraft – altså standse udbetalingen med virkning fra før datoen for afgørelsen.

Konsekvenser af den nye praksis

Den nye praksis betyder, at nogle borgere kan få deres sag om sygedagpenge genoptaget. Hvis borgere mener, at deres sag kan være en af dem, der eventuelt kan genoptages, kan de henvende sig til kommunen eller Ankestyrelsen.

Det kan betyde, at borgere har ret til sygedagpenge i en længere periode, end de i første omgang har fået udbetalt for. Det vil dog ikke altid være tilfældet, da kommunen i visse situationer lovligt har kunnet standse udbetalingen med tilbagevirkende kraft.

Hvornår kan udbetalingen standses med tilbagevirkende kraft?

Ankestyrelsen har i en principafgørelse 75-15 fastslået, at udbetalingen af sygedagpenge ikke standser automatisk ved tidsbegrænsningen eller ved udløbet af en af forlængelsesmulighederne. Udbetalingen standser først, når kommunen har truffet en gyldig afgørelse om ophør.

Principafgørelsen fastslår også, at udbetalingen af sygedagpenge i nogle tilfælde godt kan standses med tilbagevirkende kraft. Det vil f.eks. være tilfældet:

- hvis borgeren har raskmeldt sig,
- genoptaget sit arbejde,
- stillet sig til rådighed for A-kassen eller
- har påbegyndt en uddannelse.

I en anden principafgørelse 103-15 fremgår det, at udbetalingen også kan standses med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor det er dokumenteret, at borgeren er arbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand.

Forældelse

Selvom borgere har ret til efterbetaling af sygedagpenge, kan kravet godt være forældet, hvis det er over tre år siden, ydelsen skulle have været udbetalt. I principafgørelsen 24-16 slår Ankestyrelsen fast, at den almindelige treårige forældelsesfrist finder anvendelse for de sager, der er genoptaget efter Højesterets dom og principafgørelse 75-15. Det forhold, at der har været tale om en retsvildfarelse, medfører ikke, at forældelsesfristen har været suspenderet frem til Højesterets dom. Forældelsesfristen skal fortsat regnes fra det tidspunkt, hvor den enkelte ydelse kunne have været krævet betalt.

Den nye praksis får betydning for vurderingstidspunktet

Hvis kommunen træffer afgørelse om, at borgeren ikke har ret til sygedagpenge efter tidsbegrænsningens indtræden eller en eventuel forlængelsesmuligheds udløb, har borgeren som udgangspunkt ret til sygedagpenge frem til det tidspunkt, hvor kommunen har truffet en gyldig afgørelse. I dette tilfælde skal kommunen vurdere, om betingelserne for fortsat udbetaling er opfyldt på tidspunktet for den gyldige afgørelse.

Som konsekvens af den nye praksis skal kommunen derfor inddrage alle oplysninger, der er indgået på afgørelsestidspunktet – også selvom de først er modtaget efter tidspunktet, hvor tidsbegrænsningen er indtrådt, eller en forlængelsesmulighed er udløbet. Dette fremgår af principafgørelse 102-15.

6 Udvalgte temaer på de mødebehandlede sager

6.1 Beskikkede medvirker i behandling af op til 1.200 sager

For at bevare lægmandselementet og de beskikkede medlemmers indsigt i og indflydelse på behandlingen af kommunale sager, blev der i forbindelse med ankereformen i 2013 indført en ordning, så beskikkede medlemmer på ankemøderne og i Beskæftigelsesudvalget – ud over behandling af principelle sager – også deltager i behandlingen af op til 1.200 klagesager på det kommunale område⁴. Omkring 800 sager bliver forelagt ved skriftlig votering, og omkring 400 sager bliver mødebehandlet.

Efter anbefaling fra Det Rådgivende Praksisudvalg er sagerne i første omgang udvalgt, så de bredt dækker de sagstyper, Ankestyrelsen behandler. Sagerne bliver samlet, så de beskikkede medlemmer får forelagt en samling af samme sagstype eller temaer. Sagerne bliver forelagt med en sags gennemgang, udkast til afgørelse og relevante akter fra sagen. Der bliver udsendt et praksisnotat om det sagsområde eller tema, som skal behandles, til de beskikkede før mødet eller den skriftlige votering.

6.2 Mødebehandlede sager på beskæftigelsesområdet

I Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg blev der i 2015 gennemført tematiserede møder på det kommunale område om blandt andet tilbagebetaling af ydelser efter sygedagpengeloven, beskæftigelseskravet efter sygedagpengeloven, gensidig forsørgelsespligt for samlevende, betingelserne for revalidering, retten til ressourceforløb, særlig støtte til høje boligudgifter, tilbagebetaling af hjælp efter aktivloven, fradrag for indtægter i uddannelses- og kontanthjælp, sanktioner i form af fradrag eller nedsættelse af hjælp og ikrafttrædelsesreglerne for integrationsydelse.

Skriftligt temamøde om gensidig forsørgelsespligt for samlevende

På temamødet behandlede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg 10 sager om gensidig forsørgelsespligt for samlevende. Sagerne handlede om, hvorvidt betingelserne for at pålægge samlevende gensidig forsørgelsespligt var opfyldt. Ankestyrelsen har i principafgørelserne 36-15 og 37-15 taget stilling til forskellige spørgsmål om reglerne om den gensidige forsørgelsespligt, se afsnit 7.1.1.

⁴ Lovforslag nr. L158 Forenkling af klagestrukturen på det sociale og beskæftigelsesmæssige område, almindelige bemærkninger punkt 3.1.3.4.

En af de sager, der blev behandlet på temamødet, handlede om, hvorvidt man kunne sige, at to personer havde et samliv af ægteskabslignende karakter. Dette var ikke et principielt, men et skønsmæssigt spørgsmål, som egnede sig til at blive behandlet på et temamøde.

I den konkrete sag opfyldte begge parter de objektive betingelser i loven for at være samlevende – de var over 25 år, de var begge ugifte, de havde fælles bopæl, og de var ikke slægtninge i ret op-eller nedstigende linje eller søskende. De havde også begge underskrevet en erklæring om samliv. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt ikke anledning til at tilsidesætte kommunens vurdering af, at de to herefter måtte anses for at have et samliv af ægteskabslignende karakter. Udvalget lagde vægt på, at begge personer skriftligt var partshørt af kommunen, og at kommunen havde sendt afgørelsen til begge parter. Klager havde oplyst i sin klage, at de levede sammen, men at de ikke havde fælles økonomi. Udvalget bemærkede, at det forhold, at personerne havde adskilt økonomi ikke medførte, at samlivet efter en konkret vurdering ikke havde en ægteskabslignende karakter. Parterne mente også, at reglerne om gensidig forsørgelsespligt var i strid med grundlovens bestemmelser om ekspropriation og forsørgelse. Dette var udvalget ikke enig i. Udvalget henviste til, at retten til hjælp fra det offentlige efter grundlovens § 75, stk. 2, blandt andet er betinget af, at forsørgelsen af den pågældende ikke påhviler nogen anden, og at der i aktivlovens § 97 a er indsat en bestemmelse, hvorefter kommunen udbetaler kontant-eller uddannelseshjælpen til den, som står uden forsørgelse, hvis en samlever forsømmer at opfylde sin forsørgelsespligt.

Temamøde om integrationsydelse

På et andet temamøde behandlede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg 14 sager om ikrafttrædelsesreglerne for integrationsydelsen. I temasagerne havde ansøgerne fået meddelt opholdstilladelse som flygtninge før den 1. september 2015, men kommunerne overtog først det økonomiske ansvar for ansøgerne fra den 1. september 2015.

Spørgsmålet var, hvorvidt ansøgerne i disse situationer skulle bevilges kontanthjælp eller integrationsydelse. I alle sager havde kommunerne bevilget ansøgerne integrationsydelse. Beskæftigelsesudvalget var enig i kommunernes vurdering.

I den enkelte sag betød det for ansøger, at borgeren var berettiget til integrationsydelse, som er en lavere ydelse end kontanthjælp. Integrationsydelse er på niveau med grundsatserne for uddannelseshjælp, som bygger på SU-systemets satser og er uden mulighed for aktivitets- og barselstillæg.

6.3 Mødebehandlede sager på det kommunale børneområde

Mødebehandlede sager på børneområdet forelagt i 2015

Ankestyrelsens Børne og Familieafdeling har i 2015 forelagt 68 kommunale sager om særlig støtte til børn og unge til afgørelse på ankemøder.

Sagerne er behandlet i forbindelse med ankemøderne om tvangsmæssige foranstaltninger over for børn og unge (tvangsmæssige foranstaltninger er *ikke* omfattet af denne redegørelse) De 68 sager fordeler sig på 14 sager om samvær med anbragte børn, 35 sager om foranstaltninger og 17 sager om økonomisk hjælp til (forældre med) børn med behov for særlig støtte. Sagerne er udtaget tilfældigt. De beskikkede har derfor fået et bredt indtryk af sagerne, både de utvivlsomme og dem, der giver anledning til drøftelse. De beskikkede har under møderne givet udtryk for tilfredshed med at kunne drøfte sagerne og afklare tvivlsspørgsmål med det samme.

Der har været enighed om sagerne, bortset fra en enkelt sag, der gav anledning til dissens fra et af medlemmerne.

Hvilke problemstillinger indeholder de behandlede sager?

Sagerne om samvær drejer sig dels om omfanget af samvær (hvor tit og hvor længe ad gangen) og dels om rammerne for samvær (skal det foregå hjemme hos forældre, i et samværslokale eller hos plejeforældrene, må man filme børnene og lignende).

Sagerne om foranstaltninger drejer sig ofte om afslag på foranstaltninger, men de kan også dreje sig om valg og omfang af foranstaltning. En foranstaltning kan for eksempel være kontaktperson, "hjemmehosser", dagbehandling, psykologbehandling, aflastning og frivillig anbringelse.

Sagerne om økonomisk støtte drejer sig dels om børn og unge, der har et særligt behov, men hvor egentlige foranstaltninger ikke er nødvendige og dels om støtte til at bevare kontakten med et anbragt barn. De fleste sager drejer sig om afslag på økonomisk hjælp til at sende en ung på efterskole, enten fordi den unge ikke er i personkredsen, eller fordi de økonomiske betingelser for hjælp ikke er opfyldt.

En konkret sag om, hvem der er omfattet af den personkreds, der kan støttes efter servicelovens § 52 a, handlede om dreng, som kommunen ikke mente, havde sociale vanskeligheder. Drengen var ordblind, og dette gav nogle afledte vanskeligheder. Kommunen mente dog, at disse kunne afhjælpes i nuværende skoletilbud. Drengens forældre mente, at drengen følte sig udenfor på grund af ordblindheden, og at han trængte til at komme i et nyt miljø. Ankestyrelsen henviste til sektoransvarsprincippet og stadfæstede kommunens afgørelse, fordi der overvejende var tale om faglige vanskeligheder, som skulle løses i skoleregi.

6.4 Mødebehandlede sager på det sociale område – hjælp til sygebehandling

Temamøder på socialområdet

Ankestyrelsens Socialafdeling forelagde i 2015 sager på tematiserede ankemøder om blandt andet hjælpemidler og forbrugsgoder, udmåling af merudgifter til voksne med diabetes, hjælp til enkeltudgifter, personlig og praktisk hjælp i hjemmet, boligindretning, udmåling af tabt arbejdsfortjeneste, mellemkommunal refusion, behandlingsmæssigt fripladstilskud efter dagtilbudsloven og støtte til køb af bil efter servicelovens § 114.

I det følgende vil det mødebehandlede tema, hjælp til sygebehandling mv. efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), blive nærmere beskrevet.

Temamøde om hjælp til sygebehandling

På et af de tematiserede møder i 2015 var temaet hjælp til sygebehandling mv. Efter førnævnte bestemmelse kan kommunen i særlige tilfælde yde hjælp til at betale udgifter til sygebehandling mv., hvis ansøgeren ikke selv har økonomisk mulighed for at afholde udgiften. Bestemmelsen omfatter hjælp til udgifter til medicin, tandbehandling, briller og lignende.

På mødet blev der behandlet 40 sager, som omhandlede forskellige problemstillinger vedrørende hjælp til enten medicin eller andre former for behandling. De 40 mødebehandlede sager blev, efter forelæggelse og drøftelse, afgjort uden dissens.

Hvilke problemstillinger indeholder de behandlede sager?

Sagerne fordeler sig med et stort antal sager, som hovedsagelig er afgjort ud fra en økonomisk vurdering. I de resterende sager indgår forskellige andre momenter som for eksempel karakteren af den ansøgte behandling, kommunens manglende oplysning af sagen, ansøgerens medvirken til sagens oplysning, behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem og hjemmelsspørgsmål m.m.

En sag handlede om en yngre mand, som fik afslag på økonomisk hjælp til briller. Ankestyrelsen sendte sagen tilbage til kommunen til fornyet behandling, fordi kommunen ikke i sin afgørelse havde forholdt sig til mandens konkrete behov for briller eller muligheden for at opnå en afdragsordning.

7 Udvalgte principielle afgørelser i 2015

7.1 Offentliggjorte principafgørelser i 2015

Ankestyrelsen har i 2015 sammenlagt offentliggjort 86 principafgørelser på beskæftigelses- og socialområdet samt det kommunale børneområde. På beskæftigelsesområdet har Ankestyrelsen offentliggjort 38 principafgørelser, på det sociale område har Ankestyrelsen offentliggjort 44 principafgørelser, og på det kommunale børneområde har Ankestyrelsen offentliggjort fire principafgørelser i 2015. Hver principafgørelse dækker ofte over flere principielt behandlede sager. Eksempelvis dækker de 44 principafgørelser på det sociale område over i alt 76 sager, der er behandlet principielt.

Af bilag 2 fremgår en samlet oversigt over de principafgørelser, Ankestyrelsen har offentliggjort i 2015 på beskæftigelses- og socialområdet samt det kommunale børneområde.

7.1.1 Udvalgte principielle afgørelser på beskæftigelsesområdet

Ankestyrelsens principafgørelser om førtidspension

Reformen af fleksjob og førtidspension fra 2013 har til formål, at færre skal have passiv forsørgelse i form af førtidspension. Borgere, der er så syge eller har betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, skal dog stadig kunne få førtidspension. Det er for eksempel borgere med udviklingshæmning.

Ankestyrelsen fik i det første år efter reformens ikrafttræden henvendelser fra medier og interesseorganisationer om, at unge udviklingshæmmede i stigende omfang fik ressourceforløb og ikke førtidspension.

På den baggrund behandlede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg to principielle sager, som belyser praksis for tilkendelse af førtidspension. Den ene sag blev behandlet i 2014 – 68-14. I denne sag var borgeren mentalt retarderet i lettere grad og havde en adfærdsforstyrrelse inden for autismspektret. Beskæftigelsesudvalget fandt efter en konkret vurdering, at det var helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne var væsentligt og varigt nedsat i et sådant omfang, at borgeren ikke kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, herunder i fleksjob.

Ankestyrelsens principafgørelse 33-15 om førtidspension - ung person - udviklingshæmmet - udviklingsmuligheder

I den anden sag – i principafgørelse 33-15 – kom Beskæftigelsesudvalget til det modsatte resultat: En 18-årig borger var mentalt retarderet i spændet fra lettere grad til middelsvær grad. Beskæftigelsesudvalget vurderede konkret, at det ikke på tidspunktet for kommunens afgørelse var dokumenteret, eller at det på grund af særlige forhold var helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne ikke kunne forbedres.

Udvalget fandt, at det ikke ud fra de lægelige oplysninger alene var muligt at vurdere, om borgerens funktionsniveau var nedsat i et sådant omfang, at det var udelukket, at han kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, for eksempel i form af et fleksjob. Udvalget vurderede, at der var behov for en yderligere og længerevarende afklaring med henblik på udvikling af borgerens arbejdsevne.

Udvalget lagde vægt på, at borgeren var beskrevet som en dreng med gode sociale kompetencer, og at der ikke var beskrevet særlige psykiske problemer.

Udvalget lagde videre vægt på, at borgeren i sine sproglige og kommunikative kompetencer klarede sig godt ved almindelig daglig tale, og at han i dagligdags situationer havde et næsten aldersvarende ordforråd.

Ankestyrelsens principafgørelser om gensidig forsørgelsespligt

I januar 2014 blev der indført regler om gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg traf i sommeren 2014 den første principafgørelse vedrørende fortolkning af reglerne – principafgørelse 49-14 – om kommunens oplysning af sagerne og om kravene til partshøring og begrundelse.

I sommeren 2015 traf Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg yderligere to principielle afgørelser om de nye regler – principafgørelser 36-15 og 37-15.

Ankestyrelsens principafgørelse 36-15 om kontanthjælp og uddannelseshjælp – samlevende – rækkefølge i kommunens sagsoplysning - partshøring

Beskæftigelsesudvalget fastslog, at kommunen – når den træffer afgørelse om, at to personer er samlevende – først skal undersøge, om ansøgeren og samboen er omfattet af de objektive grundbetingelser i aktivlovens § 2b, stk.1, nr. 1-5. Betingelserne er, at begge skal være fyldt 25 år, være ugifte, have fælles bopæl og ikke være slægtninge i ret op- eller nedstigende linje eller være søskende. Disse skal altid være opfyldt.

Herudover skal betingelserne i § 2 b, stk. 2, eller 3, være opfyldt.

Efter § 2 b, stk. 2, skal kommunen undersøge, om de to personer er omfattet af én af betingelserne i nr. 1-3, dvs. om de har et fælles barn, er eller har været noteret som samlevende i ATP eller tidligere har været gift med hinanden. Kommunen indhenter oplysningerne i CPR-registret og hos ATP.

Efter § 2 b, stk. 3, kan kommunen anse to personer for at være samlevende, når de har et samliv af ægteskabslignende karakter. Kommunen skal i videst muligt omfang

indhente oplysninger fra de elektroniske registre, som kommunen har adgang til. Kommunen bør derfor først undersøge, om parterne opfylder betingelserne i § 2 b, stk. 2, inden kommunen vurderer, om der er tale om et samliv af ægteskabslignende karakter efter § 2 b, stk. 3. Manglende undersøgelse af, om betingelserne i § 2 b, stk. 2, er opfyldt, medfører dog ikke i sig selv ugyldighed, hvis kommunens afgørelse om samliv er materielt korrekt.

Ankestyrelsens principafgørelse 37-15 om kontanthjælp og uddannelseshjælp – samlevende – meddelelse af afgørelse – ugyldighed

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fastslog i denne afgørelse, at en afgørelse om at anse to personer for samlevende efter aktivlovens § 2 b skal meddeles begge parter. Både den person, der ansøger om eller modtager hjælp, og dennes sambo er part i sagen. Kommunen skal meddele afgørelsen individuelt til begge parter. Det er ikke tilstrækkeligt, at parten får underretning om afgørelsen på anden måde – f.eks. via sin sambo. Hvis der er dokumentation for, at afgørelsen er meddelt mundtligt af kommunen, vil manglende skriftlighed dog ikke medføre ugyldighed.

Afgørelsen fastslog videre, at afgørelsen ikke har virkning, før den er meddelt begge parter.

7.1.2 Principielle afgørelser på det kommunale børneområde

Ankestyrelsens principafgørelse 10-15 om opretholdt anbringelse - personkreds

Principafgørelse 10-15 handler om, hvornår en ung mellem 18 og 23 år kan blive i sin plejefamilie, selvom betingelserne for efterværn ikke er opfyldt. Efterværn efter servicelovens § 76 kan bevilges til en ung, hvor der er udsigt til, at den unge kan få en selvstændig tilværelse som voksen. Servicelovens § 76 a giver mulighed for, at en ung med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan blive boende i plejefamilie, hvis dette kan bidrage til en god overgang til voksenlivet og kan forberede den unge til den næste boform. I den konkrete sag havde kommunen på den ene side vurderet, at den unge var for dårlig til efterværn, men på den anden side vurderet, at den unge var for god til opretholdt anbringelse efter § 76 a. Kommunen havde i den forbindelse lagt vægt på, at der var sket en lille udvikling hos den unge. Ankestyrelsen vurderede, at den unge var omfattet af servicelovens § 76 a. Vi lagde vægt på, at der alene var tale om en meget begrænset udvikling hos den unge, for eksempel at den unge havde lært selv at tage med bussen.

Ankestyrelsens principafgørelse 13-15 om anbringelse uden for hjemmet – egenbetaling – fritagelse – behandlingssigte - udvikling

Principafgørelse 13-15 handler om forældrenes betaling for børns og unges anbringelse uden for hjemmet og om, hvornår man kan blive fritaget for betaling. Betalingsbekendtgørelsen nævner som en fritagelsesmulighed, at anbringelsen har et "udpræget behandlingsmæssigt sigte". Ankestyrelsen har tidligere truffet principafgørelse

158-12, hvor vi fastslog, at "udpræget behandlingsmæssigt sigte" skal forstås som, at der skal være et "massivt behandlingsbehov, der har stået på i en længere periode, og hvor der er udsigt til udvikling af ikke ubetydeligt omfang". Vi har med den seneste afgørelse fastslået, at et barns udvikling og muligheder for udvikling skal vurderes ud fra det enkelte barns udgangspunkt. Vurderingen kan ikke foretages efter en fast målestok. Der kan ikke stilles krav om, at barnet skal udvikle sig i en sådan grad, at barnet ikke længere har en funktionsnedsættelse eller et omfattende behov for støtte.

Ankestyrelsens principafgørelse 57-15 om samvær – netværk - afbrydelse

Principafgørelse 57-15 handler om samvær med anbragte børn. Et anbragt barn har ret til samvær med forældre og netværk, herunder søskende. Ankestyrelsen har taget stilling til, om fars nye hustru kan anses for netværk for barnet. Kommunen havde vurderet, at hun ikke var netværk og havde derfor ikke tilladt, at hun medvirkede ved fars samvær med det anbragte barn. Ankestyrelsen vurderede konkret, at fars ægtefælle var en del af det anbragte barns netværk, også selvom de ikke kendte hinanden i forvejen. Vi lagde vægt på, at far havde været gift med den nye ægtefælle i nogle år, og at hun var en del af det hjem og den familie, som barnet fremover skulle have et forhold til både under og efter anbringelsen.

Ankestyrelsens principafgørelse 92-15 om opretholdt døgnophold - plejefamiliens rolle - egnethed

Principafgørelse 92-15 handler om, hvilke krav man kan stille til en plejefamilie, der har en ung mellem 18 og 22 år boende i en opretholdt anbringelse. (Se nærmere under principafgørelse 10-15). Kommunen havde vurderet, at plejefamilien, hvor den unge havde boet stort set hele sit liv, ikke var egnet til opgaven, fordi de ikke havde sørget for, at den unge udviklede sig tilstrækkeligt. Ankestyrelsen vurderede, at plejefamilien var egnet. Vi lagde vægt på, at plejefamiliens opgave under en opretholdt anbringelse først og fremmest er at skabe tryghed og give omsorg til den unge i en nær familiær relation. Ved opretholdte anbringelser er der tale om unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, og man kan derfor ikke stille krav om, at plejefamilien skal udvikle den unge.

7.1.3 Udvalgte principielle afgørelser på det sociale område

Ankestyrelsens principafgørelse 60-15 om socialpædagogisk støtte – serviceniveau – kompensationsprincippet – efterprøvelse af kommunens skøn

Principafgørelse 60-15 fastslår, at borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer kan have ret til at modtage socialpædagogisk støtte under kortere ophold uden for borgerens bopæl. Støtten er uafhængig af boform. Kommunen kan blandt andet bevilge støtte i form af socialpædagogiske hjælpere, der følger med borgeren på ophold uden for hjemmet.

Kommunen kan ikke undlade at opfylde servicelovens bestemmelser om hjælp og støtte til borgere med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer med henvisning til, at kommunen ikke har en servicestandard, der giver

mulighed for at bevilge socialpædagogisk støtte uden for hjemmet for eksempel i forbindelse med ferieophold. Hjælp ved ophold uden for Danmark skal vurderes efter udlandsbekendtgørelsen.

Ankestyrelsens principafgørelse 78-15 om ledsageordning – personkreds – psykisk nedsat funktionsevne – sindslidelse – botilbud

Principafgørelse 78-15 slår fast, at personer med sindslidelse godt kan være omfattet af personkredsen for en ledsageordning efter servicelovens § 97, hvis de øvrige kriterier for bevilling af ordningen er til stede. Der kan derfor ikke gives afslag på ledsageordning alene med den begrundelse, at borgeren har en nedsat psykisk funktionsevne som følge af en sindslidelse. Kommunen skal i hvert tilfælde foretage en konkret og individuel helhedsvurdering af borgerens behov.

Kommunen skal i hvert tilfælde foretage en konkret og individuel helhedsvurdering af borgerens behov. Hvis det vurderes, at borgeren ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal der foretages en vurdering af, om borgeren har behov for socialpædagogisk støtte. Har borgeren behov for socialpædagogisk støtte eller anden støtte, der kræver særlige kvalifikationer hos ledsageren, vil borgeren ikke have ret til ledsageordning.

Ankestyrelsens principafgørelse 93-15 om hjælpemidler – servicehund – psykisk funktionsnedsættelse - væsentlighed

Principafgørelse 93-15 fastslår, at en servicehund til en person med en psykisk funktionsnedsættelse kan være et hjælpemiddel. Afgørelsen heraf beror på en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt en servicehund i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet. Ved vurderingen af, om væsentlighedskriteriet er opfyldt, kan der lægges vægt på blandt andet helbredsmæssige forhold, sociale forhold, hjælpemidlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation, og om der eventuelt kan findes andre måder at kompensere for funktionsnedsættelsen på.

Har kommunen iværksat andre former for hjælp eller støtte, skal virkningen heraf vurderes, forinden der træffes afgørelse om bevilling af en servicehund til en person med psykisk funktionsnedsættelse.

Ankestyrelsens principafgørelse 94-15 om hjælpemidler – kugledyne – kædedyne – behandlingsredskab

Principafgørelse 94-15 fastslår, at en kugle- eller kædedyne kan være et behandlingsredskab eller et hjælpemiddel. Hvis der ikke er yderligere muligheder for behandling af borgerens lidelse og de søvnevanskeligheder, som er en følge af lidelsen, kan der efter servicelovens regler om hjælpemidler ydes hjælp til en kugle- eller kædedyne til en borger med varigt nedsat funktionsevne. Afgørelsen heraf må bero på en konkret vurdering af, om borgeren profiterer tilstrækkeligt af pædagogiske, ikke-medicinske tiltag eller medicinske behandlingstilbud. Det indgår i vurderingen, om de medicinske behandlingstilbud er uden alvorlige bivirkninger. Hvis

behandlingsmulighederne er udtømte, skal det herefter vurderes, om hjælpemiddelbestemmelsens krav om væsentlighed er opfyldt.

Ankestyrelsens principafgørelse 105-15 om tandbehandling – forhåndsgodkendelse – samlet behandlingsforløb

Det fremgår af principafgørelse 105-15, at hvis flere tandbehandlinger tandlægefagligt set udgør et sammenhængende og integreret behandlingsforløb, er der tale om et samlet behandlingsforløb. Hvis en behandling eller flere behandlinger, der tilsammen udgør et samlet behandlingsforløb, medfører samlede udgifter på mere end 10.000 kr., skal kommunen forhåndsgodkende, at der ydes tilskud efter aktivlovens § 82 a.

Hvis behandlingen påbegyndes, inden kommunen har forhåndsgodkendt behandlingen, kan der ikke ydes hjælp efter aktivlovens § 82 a. I en sådan situation kan der dog bevilges hjælp til tandbehandling efter aktivlovens § 82, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Når en borger søger om hjælp til et samlet behandlingsforløb, der overstiger 10.000 kr., skal kommunen vejlede borgeren om, at behandlingen ikke må påbegyndes, før kommunen har forhåndsgodkendt behandlingen. Hvis kommunen tilsidesætter vejledningsforpligtelsen, skal ansøger stilles som om, kommunen havde givet korrekt vejledning. Modtagere af tilskud efter § 82 a kan søge om hjælp til dækning af den resterende egenbetaling efter § 82. Ansøgning herom skal være indgivet, før behandlingen udføres.

Ankestyrelsens principafgørelse 106-15 om tandbehandling – nødvendig og helbredsmæssig velbegrunder – tandlægekonsulentens rolle

Det fremgår af principafgørelse 106-15, at kravet om, at en tandbehandling skal være nødvendig og helbredsmæssig velbegrunder, som hovedregel vil være opfyldt, hvis behandlingsbehovet er dokumenteret i et behandlingsoverslag fra ansøgers tandlæge. Det er derfor ikke tilstrækkeligt til at fravige ovennævnte udgangspunkt, at kommunens tandlægekonsulent er uenig med ansøgers tandlæge og vurderer, at en anden og billigere behandling kan dække ansøgers behov. Det er kommunens ansvar, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse om hjælp til tandbehandling efter aktivlovens § 82 og § 82a.

Det er derfor også kommunen, der skal sikre, at der er tilstrækkelige oplysninger i sagen til, at det kan vurderes hvilken behandling, der er nødvendig og helbredsmæssig velbegrunder. Kommunen skal begrunde det konkret, hvis der ikke ydes hjælp til hele den ansøgte tandbehandling. Kommunen kan ikke give helt eller delvist afslag på hjælp til tandbehandling efter §§ 82 og 82a alene med henvisning til tandlægekonsulentens vurdering uden konkret at forholde sig til, om den foreslåede behandling rent faktisk kan dække ansøgers behov.

Ankestyrelsens principafgørelse 110-15 om merudgifter – forhøjet boligafgift – boligsift

Principafgørelse 110-15 fastslår, at hvis borgeren er nødt til at flytte fra sin bolig til en dyrere bolig på grund af en nedsat funktionsevne, skal der ved beregningen af merudgifter til husleje tages udgangspunkt i, hvad andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har af udgifter til husleje.

Beregningen af merudgifterne til husleje skal ikke tage udgangspunkt i de huslejeudgifter, som borgeren havde, før borgeren blev nødt til at flytte som følge af sin funktionsnedsættelse.

Alder, beskæftigelse, uddannelse og lokalt prisniveau er elementer, der skal inddrages. Kommunen skal tage udgangspunkt i det lokale prisniveau det sted, hvor borgeren boede, før borgeren fik behov for at flytte som følge af sin nedsatte funktionsevne. Kommunen skal sammenholde dette med de udgifter, som borgeren nu har til husleje på grund af sin nedsatte funktionsevne. Det er kun udgifter til husleje, som ligger udover det beløb, som andre personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har, som kan dækkes som merudgifter. Det er også alene den huslejeforhøjelse, som skyldes den nedsatte funktionsevne, som kan bevilges som en merudgift.

Når borgeren ville være flyttet fra sin tidligere bolig uanset sin nedsatte funktionsevne, for eksempel når en ung person flytter hjemmefra, kan der alene bevilges merudgifter til husleje, hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt for borgeren at bosætte sig i en bolig, hvor huslejen er dyrere, end hvad andre på samme alder og i samme livssituation uden funktionsnedsættelse betaler.

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg for 2015

BILAG

Titel Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende
Praksisudvalg for 2015_Bilag
Udgiver Ankestyrelsen, september 2016
ISBN nr
Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Teglholmegade 3, 2450 København SV
Telefon 33 41 12 00
Hjemmeside www.ast.dk
E-mail ast@ast.dk

Bilag 1 Oversigt over realitetsbehandlede sager i 2015

Titel Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende

Praksisudvalg for 2015_Bilag

Udgiver Ankestyrelsen, september 2016

ISBN nr

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen

Teglholmegade 3, 2450 København SV

Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail ast@ast.dk

Table 7.1 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og sagsudfald, 2015, antal og procent

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
I alt	20.416	3.432	4.137	27.985	12	15	27
1 Lovgivning vedr. børn og familier samt serviceloven	6.558	1.158	2.218	9.934	12	22	34
1.1 Serviceloven - hjælpemidler, tilbud	6.232	979	2.102	9.313	11	23	33
1.1.1 Betaling for dagtilbud og klubtilbud mv. til børn, §§ 32 og 36	37	10	38	85	12	45	56
1.1.10 Diverse- Børn	196	48	123	367	13	34	47
1.1.11 Voksne - almene tilbud og husvilde, §§ 79 - 80	3	1		4	25	0	25
1.1.12 Voksne - hjemmehjælp, § 83	144	34	105	283	12	37	49
1.1.13 Voksne - borgerstyret personlig assistance, § 96	52	14	30	96	15	31	46
1.1.14 Voksne - merudgifter, § 100	660	48	204	912	5	22	28
1.1.15 Voksne - behandling, §§ 101 - 102	28	7	22	57	12	39	51
1.1.16 Voksne - beskyttet beskæftigelse m.v., §§ 103 - 106	18	12	13	43	28	30	58
1.1.17 Voksne - botilbud, §§ 107 - 111	65	30	53	148	20	36	56
1.1.18 Diverse		1	1	2	50	50	100
1.1.18 Voksne - rehabilitering § 83 a	1		2	3	0	67	67

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
1.1.19 Voksne - personlig hjælp, ledsagelse m.v., §§ 81, 82, 84-95 og 97 - 99	178	75	142	395	19	36	55
1.1.19 Voksne - selvudpeget hjælp §§ 94-94 b	6	3	1	10	30	10	40
1.1.26 Hjælpebidler, § 112	1.122	166	159	1.447	11	11	22
1.1.27 Forbrugsgoder, § 113	361	30	38	429	7	9	16
1.1.28 Biler, §§ 114 - 115	610	56	171	837	7	20	27
1.1.29 Boligindretning, § 116	256	24	37	317	8	12	19
1.1.3 Børn - merudgiftsydelse, § 41	848	128	390	1.366	9	29	38
1.1.30 Pasning af nærtstående (handicappede eller døende m.v.), §§ 118 - 122	16	3	6	25	12	24	36
1.1.32 Magtanvendelse voksne, alarmsystemer, § 125	1		1	2	0	50	50
1.1.33 Magtanvendelse voksne, fastholdelse m.v., § 126	2	3		5	60	0	60
1.1.35 Magtanvendelse voksne, beskyttelsesmidler, § 128		1		1	100	0	100
1.1.36 Magtanvendelse voksne, besøgsrestriktioner, § 137b, § 137c, stk. 2		2		2	100	0	100
1.1.39 Diverse- Magtanvendelse	1	1		2	50	0	50
1.1.4 Børn - tabt arbejdsfortjeneste, §§ 42 - 43	586	127	229	942	13	24	38
1.1.40 Tilbagebetaling, §§ 164 - 165	11	10	2	23	43	9	52
1.1.42 Diverse- Tilbagebetaling	35	5	28	68	7	41	49
1.1.5 Børn - personlig hjælp og ledsagelse, §§ 44 - 45	94	19	52	165	12	32	43

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
1.1.6 Særlig støtte til børn og unge, § 52	197	47	102	346	14	29	43
1.1.7 Samvær, § 71	420	36	36	492	7	7	15
1.1.8 Økonomisk hjælp, § 52a	199	16	78	293	5	27	32
1.1.9 Efterværn, § 76	85	22	39	146	15	27	42
1.2 Retssikkerhedsloven	134	126	22	282	45	8	52
1.2.1 Opholdskommune, §§ 9 - 9b og § 9d	38	29	2	69	42	3	45
1.2.2 Mellemkommunal refusion, § 9c	95	97	20	212	46	9	55
1.2.3 Retssikkerhedsloven - andre ankesager, bl.a. §§ 3 - 8	1			1	0	0	0
1.3 Andre love - tidligere nævnsområder	3	1		4	25	0	25
1.4 Dagtilbudsloven	189	52	94	335	16	28	44
1.4.1 Dagtilbudsloven - økonomisk fripladstilskud, §§ 43, stk. 1, nr. 2 og stk. 2, § 43a, § 44,	112	41	60	213	19	28	47
1.4.2 Dagtilbudsloven - øvrige bestemmelser	77	11	34	122	9	28	37
2 Lovgivningen om sociale forhold	5.895	631	363	6.889	9	5	14
2.1 Lov om almene boliger	185	8	21	214	4	10	14
2.1.1 Almene boliger	185	8	21	214	4	10	14
2.2 Boligstøtteloven	73	11	10	94	12	11	22
2.2.1 Indskudslån, §§ 55-57, 60a, 64b, 64e, 66 og 67	73	11	10	94	12	11	22
2.3 Sygedagpengeloven	4.272	544	253	5.069	11	5	16
2.3.1 Uarbejdsdygtighed, § 7	745	207	74	1.026	20	7	27
2.3.10 Arbejdsgiverrefusion - øvrige betingelser, § 60	332	51	25	408	13	6	19

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
2.3.11 Sygedagpenge - øvrige bestemmelser, Bl.a. §§ 3 - 6 og 8 - 20	86	24	9	119	20	8	28
2.3.2 Bortfald af retten til sygedagpenge, §§ 21-23	464	69	16	549	13	3	15
2.3.3 Varighedsbegrænsning og forlængelse, §§ 24- 29	1.355	105	112	1.572	7	7	14
2.3.4 Lønmodtagere - beskæftigelseskrav, §§ 30-34	123	34	5	162	21	3	24
2.3.5 Lønmodtagere - anmeldelse, §§ 35 - 39	251	31	2	284	11	1	12
2.3.6 Selvstændige - beskæftigelseskrav, § 42	6		1	7	0	14	14
2.3.7 Selvstændige - anmeldelse, §§ 41, 43 og 44	220	3	2	225	1	1	2
2.3.8 Beregning af sygedagpenge, §§ 46 - 53	54	7	2	63	11	3	14
2.3.9 Arbejdsgiverrefusion - anmeldelse, §§ 54-58 og § 60	636	13	5	654	2	1	3
2.4 Lov om socialtilsyn	36	13	2	51	25	4	29
2.5 Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	263	8	20	291	3	7	10
2.5.1 Ret til pension, §§ 14, 15 og 24	45	3		48	6	0	6
2.5.2 Bistandstillæg, § 16, stk. 1	15	1	2	18	6	11	17
2.5.3 Plejetillæg, § 16, stk. 2	2	3	1	6	50	17	67
2.5.4 Personlige tillæg og helbredstillæg, §§ 17 - 20, 26 og 27	192	1	16	209	0	8	8
2.5.5 Tilbagebetaling af personlige tillæg og helbredstillæg, § 43	5			5	0	0	0
2.5.6 Invaliditetsydelse, § 21	1			1	0	0	0
2.5.8 Hvilende pension, § 44a	3			3	0	0	0
2.5.9 Diverse			1	1	0	100	100

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
2.6 Lov om social pension	1.066	47	57	1.170	4	5	9
2.6.1 Personligt/helbredstillæg - folkepension, §§ 14 - 14c	401	6	35	442	1	8	9
2.6.10 Pension - andre sager, § 20, § 43a og § 44	34	4	1	39	10	3	13
2.6.11 Ret til at få påbegyndt sag, § 17, stk. 1, 2. og 3. led eller § 18	12	2		14	14	0	14
2.6.12 Tidspunkt for påbegyndelse, § 17, stk. 1, 2. og 3. led eller § 18	15	2	1	18	11	6	17
2.6.13 Ret til seniorførtidspension, § 17, stk. 4	10	4	5	19	21	26	47
2.6.15 Rehabiliteringsplan, §§ 16-19	1			1	0	0	0
2.6.17 Frakendelse, § 44	1			1	0	0	0
2.6.2 Tilbagebetaling af personligt/helbredstillæg, § 43	5	2	1	8	25	13	38
2.6.3 Beregning og udbetaling, §§ 27 - 40 og 46 - 49	10	18	7	35	51	20	71
2.6.4 Tilbagebetaling, §§ 41 - 42		3	1	4	75	25	100
2.6.5 Andre ankesager		1	1	2	50	50	100
2.6.7 Ret til pension - på det foreliggende, § 17, stk. 1, 2. og 3. led	549	5	5	559	1	1	2
2.6.8 Ret til pension - har ikke ansøgt, § 17, stk. 2	5			5	0	0	0
2.6.9 Ret til pension - sag rejst af kommunen, § 18	23			23	0	0	0
3 Beskæftigelseslovgivningen	7.963	1.643	1.556	11.162	15	14	29
3.1 Lov om aktiv socialpolitik	6.398	1.458	1.401	9.257	16	15	31
3.1.1 Enkeltydelser - hjælp til enkeltudgifter, §§ 81 - 81a	1.451	64	277	1.792	4	15	19

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
3.1.10 Vejledning og opfølgning, §§ 7 - 10	2			2	0	0	0
3.1.11 Social begivenhed, §§ 11 - 12a	323	77	65	465	17	14	31
3.1.12 Udnyttelse af arbejdsmuligheder, §§ 13 - 13c	59	20	12	91	22	13	35
3.1.13 Formue, §§ 14 - 15	266	69	103	438	16	24	39
3.1.14 Hjælp til forsørgelse, §§ 25 - 26	285	90	32	407	22	8	30
3.1.15 Hjælp til visse persongrupper, §§ 27 - 29	122	17	36	175	10	21	30
3.1.16 Fradrag for indtægter, §§ 30 - 33	280	146	36	462	32	8	39
3.1.17 Særlig støtte, § 34	151	34	127	312	11	41	52
3.1.18 Nedsættelse/ophør af hjælp, §§ 35 - 44a	595	308	49	952	32	5	38
3.1.19 Særlig støtte, §§ 63- 64a	6			6	0	0	0
3.1.2 Enkeltydelser - hjælp til sygebehandling, §§ 82 - 82a	719	37	346	1.102	3	31	35
3.1.21 Revalidering, §§ 46 - 62	222	16	48	286	6	17	22
3.1.22 Selvstændig etablering, §§ 65 - 67	3		3	6	0	50	50
3.1.23 Ledighedsydelse, §§ 74 - 74i	118	50	5	173	29	3	32
3.1.24 Tilbagebetaling af løbende hjælp, §§ 91 - 97	699	151	128	978	15	13	29
3.1.25 Øvrige bestemmelser	13	4		17	24	0	24
3.1.26 Ressourceforløbsydelse og sanktioner i ydelsen, §§ 68 - 69i	189	59	5	253	23	2	25
3.1.27 Diverse- Revalidering, tilbagebetaling mv.	4		1	5	0	20	20
3.1.3 Enkeltydelser - særlig hjælp vedrørende børn, § 83	39	8	21	68	12	31	43
3.1.4 Enkeltydelser - forsørgelse af børn, § 84	1			1	0	0	0
3.1.5 Enkeltydelser - hjælp til flytning, § 85	359	28	85	472	6	18	24

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
3.1.6 enkeltydelser - hjælp til efterlevende, § 85a	2		1	3	0	33	33
3.1.7 Enkeltydelser - tilbagebetaling, §§ 91 - 97	34	31	1	66	47	2	48
3.1.8 Enkeltydelser- Diverser	28	1	6	35	3	17	20
3.1.9 Forsørgerpligt, bopæl mv., §§ 2 - 5	428	248	14	690	36	2	38
3.2 Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.307	141	120	1.568	9	8	17
3.2.1 Individuelt kontraktforløb mv., §§ 9 - 21f	17		1	18	0	6	6
3.2.10 Flexjob - ydelser, § 70e, stk. 1, og 3, § 70f, § 71, stk. 1 og stk. 3-5, §§ 72-73, § 75, stk. 2-3	68	51	39	158	32	25	57
3.2.11 Arbejdsredskaber mv., § 74 og §§ 76-83	82	17	8	107	16	7	23
3.2.12 Tilbud, dagpengemodtagere, 84-91a	3			3	0	0	0
3.2.13 Tilbud, kontant - og starthjælpsmodtagere, §§ 92 - 96	9			9	0	0	0
3.2.14 Lov om aktiv beskæftigelsesindsats - øvrige bestemmelser, Bl.a. §§ 33, 49 og 65	62	4	7	73	5	10	15
3.2.15 Anden aktør, Kap. 4 i besk. indsatsansvarsloven	3			3	0	0	0
3.2.16 Diverse- Flexjob	4		1	5	0	20	20
3.2.2 Tilbudsmuligheder og jobplan, §§ 22-31a	232	7	14	253	3	6	8
3.2.3 Vejledning og opkvalificering, §§ 31b-41 (ikke § 33)	148	2	20	170	1	12	13
3.2.4 Virksomhedspraktik, §§ 42 - 50a (ikke § 49)	30	2		32	6	0	6
3.2.5 Løntilskud, §§ 51 - 68 (ikke § 65)	16	2	2	20	10	10	20
3.2.6 Ressourceforløb/rehabiliteringsteam, §§ 68a-c	450	30	17	497	6	3	9
3.2.7 Ret til jobafklaringsforløb	3	11		14	79	0	79

	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Andel ændrede	Andel hjemviste	Andel omgjorte
3.2.8 Jobafklaringsforløb - tilbud/indhold	4			4	0	0	0
3.2.9 Flexjob - berettigelse, § 69, § 70, § 70a-d, § 70e, stk. 2, § 70g, stk. 1-4 og 6, § 71, stk. 2, §§ 73a-c, § 75, stk. 1	176	15	11	202	7	5	13
3.3 Lov om fleksydelse	14	3	1	18	17	6	22
3.3.1 Fleksydelse	14	3	1	18	17	6	22
3.4 Diverse love vedr. beskæftigelse	244	41	34	319	13	11	24
3.4.1 Seniorjob	9	3		12	25	0	25
3.4.3 Integrationsloven	160	6	23	189	3	12	15
3.4.4 Repatrieringsloven	5	5	4	14	36	29	64
3.4.5 Personlig assistance, erhverv, Kap 3	32	1	5	38	3	13	16
3.4.6 Personlig assistance, uddannelse, Kap 4	1			1	0	0	0
3.4.7 Udtalelse, § 17, stk. 2 og 3	3	3		6	50	0	50
3.4.9 Uddannelsesordning	34	23	2	59	39	3	42

Bilag 2 Principielle afgørelser i 2015 på beskæftigelses- og socialområdet samt det kommunale børneområde

2.1 Principielle afgørelser på beskæftigelsesområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- praksis for ressourceforløb, herunder om der skal tilkendes ressourceforløb eller anvendes de almindelige tilbud i beskæftigelsesindsatsloven mv.	1-15
- om kommunen kan foretage en bred vurdering af en selvstændigs uarbejdsdygtighed efter 3 måneders sygemelding	2-15
- om der kan foretages en bred vurdering af uarbejdsdygtigheden fra første sygedag , når der er tale om en ny sygemelding få dage efter, kommunen har truffet afgørelse om ophør af udbetaling af sygedagpenge efter en bred vurdering	3-15
- hvilken betydning det har, at borgeren ikke deltager i mødet i rehabiliteringsteamet , herunder om det kan få skadevirkning for borgeren for så vidt angår den indsats, som rehabiliteringsteamet skal afgive indstilling om	8-15
- hvornår kommunen skal træffe afgørelse om frakendelse af førtidspension . Beskæftigelsesudvalget har desuden behandlet sagerne for at afklare kommunens ret og pligt til at forelægge en sag for rehabiliteringsteamet, herunder om det har betydning, at kommunens afgørelse er en frakendelse af førtidspension	9-15
- om der er ret til sygedagpenge eller refusion af sygedagpenge ved ny sygemelding, når den sygemeldte fortsat er omfattet af tidsbegrænsningen i sygedagpengelovens § 24	15-15
- hvorvidt kommunen i forbindelse med vurderingen af mulighederne for forlængelse af sygedagpengeudbetalingen , kan og skal inddrage oplysninger, der indgår efter revurderingstidspunktets indtræden	16-15⁵
- om der foreligger en arbejdsgiverperiode for personer ansat i fleksjob	17-15

⁵ 16-15 blev ophævet i forbindelse med offentliggørelsen af 75-15, hvor Ankestyrelsen fastlagde en ny praksis efter en dom fra Højesteret.

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- praksis for forlængelse af sygedagpengeudbetalingen efter sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 3, i tilfælde, hvor der ikke foreligger en præcis lægelig vurdering af tidsperspektivet for tilbagevenden til arbejde i hidtidigt omfang. Den principelle problemstilling er derudover afklaring af, om en ændret lægelig vurdering af prognosen skal være begrundet	28-15
- i hvilket omfang Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg kan efterprøve kommunens vurdering i sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 4 . Desuden er sagen behandlet principielt for at afklare nærmere, hvornår betingelserne for forlængelse efter bestemmelsen er opfyldt	29-15
- hvornår der kan ske forlængelse af sygedagpengeudbetalingen efter sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 5 – herunder hvorvidt der er mulighed for forlængelse, hvis borgeren har en forøget risiko for fremtidigt at få en livstruende sygdom	30-15
- samspillet mellem ressourceforløb og sygedagpenge , herunder om den ene ydelse har fortrinsret for den anden. Derudover afklares, om der skal træffes afgørelse om, hvorvidt forlængelsesmulighederne i § 27, stk. 1, er opfyldt, når der tilkendes ressourceforløb	31-15
- hvornår en borger kan vurderes arbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand på revurderingstidspunktet . Afgørelserne tager særligt stilling til, hvorvidt kommunen kan vurdere, at en borger er arbejdsdygtig, når pågældende kun har været i stand til at arbejde ca. 20 til 24 timer om ugen, og tilstanden ikke er stationær	32-15
- ret til førtidspension til unge borgere , som har nedsat funktion som følge af udviklingshæmning. Den principelle behandling af sagen er supplement til principafgørelse 68-14	33-15
- arbejdsgiverens ret til tilskud af den del af lønudgiften, der i visse offentlige overenskomster er den ansattes pensionsbidrag, men hvor arbejdsgiveren faktisk finansierer den ansattes pensionsbidrag (eget bidrag)	34-15
- om ”akut skade eller sygdom” i reglen om fastholdelsesfleksjob omfatter sygdomme som fx Parkinsons sygdom	35-15
- rækkefølgen af kommunens sagsoplysning forud for afgørelser om samliv ; afklaring af retsvirkningen af manglende undersøgelse af betingelserne i § 2 b, stk. 2; præcisering af retsvirkningen af manglende partshøring	36-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- kravene til samlivsafgørelsens form og meddelelse ; afklaring af retsvirkningen af, at afgørelsen ikke er meddelt begge parter	37-15
- om aktivitetstillæg til uddannelseshjælp til en aktivitetsparat kan bringes til ophør med begrundelse om at borger ikke længere deltager i tilbud	38-15
- hvornår kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at opnå personlig kontakt med aktivitetsparate kontant- eller uddannelseshjælpsmodtagere forud for afgørelse om sanktion	39-15
- om erstatning for tabt arbejdstjeneste , der udbetales som større engangsbeløb, mens borger modtager kontanthjælp, er formue eller indtægt	40-15
- om kommunen kan træffe afgørelse om nedsættelse og tilbagebetaling af hjælp ved gentagne ophold i udlandet uden tilladelse , når der ikke forinden er truffet 1.- og 2.-gangsafgørelse efter § 42, stk. 1 og 2, om nedsættelse af hjælpen	64-15
- hvordan de forvaltningsretlige regler og principper om partsrepræsentation skal fortolkes i det tilfælde, hvor borgeren er blevet indkaldt til møde i kommunens rehabiliteringsteam. Sagen skal afklare, om en anden person kan deltage i møderne i rehabiliteringsteamet på borgerens vegne	65-15
- om feriegodtgørelse efter ferielovgivningen skal fradrages krone for krone, når borger ikke har aftalt feriens placering med kommunen, og om feriegodtgørelse skal omregnes til et bruttobeløb, når fradraget skal foretages krone for krone	67-15
- praksis om omregning af feriedage til kalenderdage ved vurderingen af, hvor mange dage en feriegodtgørelse er bestemt til at dække	68-15
- praksis for tidspunktet for arbejdsgivers ret til refusion , når en § 56-aftale er indgået i arbejdsgiverperioden	71-15
Behandlet sagen principielt på baggrund af Højesterets dom af 10. september 2015	75-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- om kommunen kan afvise at behandle en borgers ansøgning om ressourceforløb med den begrundelse, at borgeren ikke kan ansøge om et ressourceforløb, eller om kommunen har pligt til at tage stilling til borgerens ansøgning	83-15
- om en kommune kan påbegynde et nyt visitationsforløb , når en person under 30 år, der er færdigvisiteret i en anden kommune, flytter til en ny kommune og ansøger om hjælp	86-15
- hvornår kommunen kan træffe afgørelse om ophør af jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse med henvisning til, at borgeren ikke er uarbejdsdygtig	91-15
- om en skriftlig ansættelsesaftale er en betingelse for, at kommunen kan bevilge et fleksjob til en person, der er ansat som lønmodtager	97-15
- betingelserne for fastholdelsesfleksjob , herunder kravet om skriftlig aftale mellem arbejdsgiver og medarbejder	98-15
- hvordan arbejdsevnen skal vurderes efter reglerne om seniorførtidspension	99-15
- reglerne i lov om sygedagpenge § 32 efter nye regler trådte i kraft den 5. januar 2015. Sagen skal endvidere belyse sondringen mellem løsarbejderansættelse og fastansættelse/løbende ansættelse	100-15
Behandlet sagen principielt som supplement til principafgørelse 75-15	101-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare

Principafgørelse

Behandlet sagen principielt som **supplement til principafgørelse 75-15**. Afklaring af fra hvilket tidspunkt en **forlængelse af udbetalingen af sygedagpenge** efter **sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 2**, skal regnes. Samtidigt skal det afklares, hvilke oplysninger der skal anvendes ved vurderingen af, om der er forlængelsesmuligheder, når kommunen træffer afgørelse efter revurderingstidspunktet, eller efter en forlængelse er udløbet

102-15

Behandlet sagen principielt som **supplement til principafgørelse 75-15**

103-15

2.2 Principielle afgørelser på socialområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- om en tidligere opholdskommune skal betale refusion for ophold på et § 110-tilbud , når borgeren inden opholdet har været rejst ud af DK	14-15
- om en kommune kan sætte en fast begrænsning af areal, der skal rengøres jævnligt , og hvordan de skal forholde sig til rengøring af et evt. større areal.	20-15
- om pligten til refusion efter RSL § 9c, stk. 4 består, når borgerens behov ændrer sig og borgeren derfor flytter til en plejebolig.	21-15
- hvornår der er tale om alvorlig sygdom kontra skånebehov eller andre årsager til ophold i hjemmet	23-15
- om det kan tillægges afgørende betydning, at ansøger i sager om depositum har haft mulighed for at spare op, men ikke har udnyttet denne mulighed	27-15
- det nærmere indhold af regler om frit valg i SEL § 108 og ABL § 105 , når en borger vurderes omfattet af personkredsen for botilbud iht. § 108, men tildeles et botilbud iht. § 105. Kan borgeren i den situation frit vælge mellem § 105 og § 108.	41-15
- i hvilket omfang en kapitalpension har betydning for den økonomiske vurdering i § 82 i lov om aktiv socialpolitik	42-15
- om børn med cochlearimplant generelt/konkret vurderes at opfylde de funktionsmæssige/helbredsmæssige krav om at være omfattet af personkredsen , der har ret til merudgifter	43-15
- om personer med laktoseallergi kan få dækket udgifter til enzymet laktase som en merudgift	45-15
- om hjælpemiddelbekendtgørelsens § 14 er udtømmende i forhold til andre stomiformer med andre funktioner og andre stomiformer med samme funktioner	51-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- om borgeren selv kan vælge at anvende ledsagelse til lægeordineret, ikke selvvalgte aktiviteter	52-15
- hvorvidt en væрге kan udpege en hjælper på borgerens vegne samt om værge kan pege på sig selv	53-15
- om borgerne kan dele rengøringen op over flere uger, samt om rengøring, når borgeren er i flexjob	54-15
- hvorvidt udgifter til transport til sygebehandling kan dækkes efter aktivlovens § 81	56-15
- hvordan udgiften til børnebidrag skal indgå i en rådighedsberegning	59-15
- om der er mulighed for at bevilge socialpædagogisk bistand til ophold udenfor hjemmet, når borger bor i et botilbud , herunder om kommunen kan give afslag på støtte og hjælp i form af socialpædagogisk bistand til ophold udenfor botilbuddet ved ikke at have tilbud om dette i sin servicestandard	60-15
- socialtilsynets muligheder for anvendelse af vilkår og påbud , herunder formulering heraf	61-15
- hvilke ydelser der medregnes i de 20 timer i kontant tilskud § 95, stk. 2 , herunder om § 84 udenfor hjemmet medregnes	62-15
- om der kan ydes hjælp efter servicelovens §§ 83 og 95 , hvis den kerneydelse, der skal leveres helt overvejende består af overvågning	63-15
- rigtigheden af fortolkningen i principafgørelse 145-10 af artikel 4 i konventionen mellem Danmark og Jugoslavien om social sikring	70-15
- hvad der gælder, når anmeldelsesfristen på 5 uger fra første fraværsdag ikke er overholdt, men anmodningsfristen på 8 uger efter orlovsperiodens udløb for arbejdsgiverens refusionskrav i barselsloven er overholdt	72-15
- muligheder for dispensation fra godkendelsen af et botilbud	74-15
- om den person, som borger ønsker som selvudpeget hjælper , skal ansættes fra ansøgnings- eller fra godkendelsestidspunktet	76-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- om en epilepsialarm skal betragtes som et hjælpemiddel, som et led i behandlingen eller eventuelt som en merudgift ved forsørgelsen af barnet	77-15
- om personer med en sindslidelse er udelukket fra at være omfattet af personkredsen for ledsageordning , uanset arten af ledsagebehovet	78-15
- hvilke kriterier, der kan lægges vægt på ved vurderingen af barnets hjælp ved bevilling af merudgifter , herunder om det er forskelligt alt efter opgavetype, barnets alder, barnets egen funktionsevne, barnets livssituation, samt om hjælpen går ud over de krav, der normalt kan stilles til større børn i hjemmet inden for hvert specifikt område og samlet set	79-15
- hvornår en kommune kan afslå at yde beboerindskudslån med henvisning til, at ansøgeren ikke har behov for lånet, fordi borgerens hidtidige bolig er fuldt tilfredsstillende	82-15
- hvilken kommune, der skal tilkende førtidspension i tilfælde, hvor flere kommuner er involveret, da den unge er anbragt uden for hjemmet	84-15
- om borgere både kan være samlevende efter aktivlovens regler og samtidig betragtes som reelt enlige efter pensionslovens regler	85-15
- om en borger med cystisk fibrose, som er i regelmæssig medicinsk behandling med antibiotika, også er omfattet af personkredsen for merudgifter efter servicelovens § 100 , for så vidt angår øvrige merudgifter end nødvendige udgifter til diæt	89-15
- om regelmæssig diagnostisk undersøgelse og individuel forebyggende behandling er omfattet af aktivlovens § 82a og § 82	90-15
- hvornår betingelserne for at få bevilget en servicehund er opfyldt, når borger har en psykisk funktionsnedsættelse	93-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- hvilke forhold der skal indgå i vurderingen af, om en kugle- eller kædedyne er et behandlingsredskab eller et hjælpemiddel . Og hvilke forhold der tillægges vægt ved vurderingen af hjælpemidlets væsentlighed for borgeren	94-15
- betydningen af kommunernes vejledningsforpligtelse på UDK's områder	95-15
- om der er ret til dobbelb børsorlov ved tvillingefødsler og flerbørnsadoptioner . Reglerne tager ikke stilling hertil	96-15
- vejledning om bestyrelser i I/S – driftsorienteret tilsyn - lov om socialtilsyn	104-15
- reglerne i aktivlovens § 82 a i forhold til, hvornår der skal ske forhåndsgodkendelse af tandbehandling og hvornår der er tale om et samlet behandlingsforløb	105-15
- hvordan begrebet nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet tandbehandling skal forstås i henhold til § 82a i aktivloven	106-15
- om pårørende m.v. eller værger har klageret i tilfælde, hvor kommunen over for en borger har truffet afgørelse om, at der ikke må anvendes fastspænding med stofselser , og om en kommunens vurdering af et bosteds indberetning om, at bostedet har anvendt akut fastholdelse , kan påklages til Ankestyrelsen	107-15
- hvilken kommune, der skal behandle en hjemvist sag, når borgeren er flyttet under klagesagens behandling, og om der er forskel, når der er tale om en løbende ydelse og en enkeltydelse	108-15
- praksis i forhold til vurderingen af hvornår personer, der allerede bor i et botilbud, udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade i forbindelse med betingelserne for flytning uden samtykke	109-15

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- om - og i givet fald i hvilket omfang – man kan argumentere helt fra flytningstidspunktet for, at der ikke er tale om en merudgift henset til sammenligningen med andre ikke-handicappede i samme alder og livssituation , selvom flytningen ubestridt er handicapbetinget	110-15
- om der ved beregningen af borgerens merudgifter til hurtigtvirkende kulhydrater , kan tages udgangspunkt i prisen for druesukker i pulverform	111-15

2.3 Principielle afgørelser på det kommunale børneområde

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
- i hvilket omfang unge mellem 18 og 22 år, der er vurderet at være for dårligt fungerende til efterværn efter servicelovens § 76, har ret til støtte efter servicelovens § 76 a , til trods for at der i en kortere periode har været en vis udvikling	10-15
- Ankestyrelsens principafgørelse 158-12 , som angiver, at der skal være udsigt til udvikling "af ikke ubetydeligt omfang"	13-15
- hvad der skal forstås ved begrebet netværk	57-15
- plejefamiliens rolle - egnethed - ved opretholdt døgnophold	92-15